

„Tėvynė“ Savaitinis Laikraštis
 Leidžiama kas Pėnyčia
 Susivienijimo Lietuvių Amerikoje
PRENUMERATA METAMS:
 Savienyose Valstijose \$1.50
 Kitose Viešpatystėse \$2.00
 „T E V Y N Ė“
 307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

T E V Y N Ė

SUSIVENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

The Lithuanian Weekly „Tėvynė“
 Published Every Friday
 By the Lithuanian Alliance of America
 P. Jurgelintė, Sec'y & Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
 In the United States \$1.50
 To Foreign Countries \$2.00
 „T E V Y N Ė“
 307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

No. 20

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized on June 27, 1918.

New York, N. Y. Gegužio (May) 18, 1923.

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, under the Act of March 3, 1875.

Vol. XIV

Įvairios Žinios

UŽMUŠĖ RUSIJOS PASIUNTINĮ

Gegužio 10 d. Lozannoje, tapo peršautas ir ant vietos užmuštas Rusijos pasiuntinys į Lozannos konferenciją p. Vorovskis ir sužeista du jo sekretoriai, kurie norėjo ginti savo viršininką. Ypač vienas jų sužeista pavojingai ir tikimasi, kad jį išgydys.

Užmušėjas yra šveicaras Conradi, kuris sakosi tarnavęs Rusų armijoje karininku ir sugrįžęs Šveicarijoti tik pora mėnesių atgal. Jis sakosi nužudęs Vorovskį tuo tikslu, kad atkeršintų bolševikams už nužudymą jo tėvo ir dėdės. Šitas nuotikis labai sudidino Rusijos valdžią, kuri už tai daugiau siai kaltina alijantus, ypač tingai anglijai. Yra prisibijoma ir daugiau panašių tragedijų Lozannoje.

PRANCUZAI DUKSTA RUHRO KRAŠTE.

Delei kilusių susirėmimų prie Krupp'o dirbtuvių ko-vo 31 d. tarpe prancūzų ka-reivių ir tos dirbtuvės darbi-ninkų, kur žuvo keliolika žmonių, prancūzų kariškas teismas patį Krupp'ą ir du-tos dirbtuvės viršininku nu-teisė 15 metų kalėjimo ir užsimokėti pabaudos po 100 mil. markių. Kitus 6 kom-panijos direktorius nubau-dė nuo 10 ligi 20 metų ka-lėjimo ir užsimokėti nuo 10 ligi 100 mil. markių pinigai-nės pabaudos. Delei šitokio prancūzų dukimo Krupp'o dirbtuvių darbininkai ap-šaukė vienos dienos protes-to streiką. Taipgi sugauta neva geležinkelių sprokdin-tojų grupė, kurių vienas — tos grupės vadas nuteistas mirties bausme, vienas sun-kiųjų darbų kalėjimu iki gyvos galvos ir kiti penki nuteisti kalėjimu nuo 5 ligi 25 metų.

Nežinomi piktadarai iš-sprogdino Essen ir Duessel-dorf miestų tiltus, už ką okupantai šiems miestams uždėjo dideles pabaudas: pirmajam 400 mil. markių, o pastarajam 100 mil. mar-kių. Okupantai tikrina, kad jie imsis dar žiauresnių priemonių, kad privertus vokiečius nusileisti.

KIEK YRA KUNIGŲ LENKIJOJE.

Lenkijoje, anot „Kurjer Wielkopolski“ yra 10.718 katalikų kunigų; jų tarpe 1.500 lietuvių ir vokiečių. Tokiu būdu vienam kunigui tenka 3.700 katalikų gyven-tojų, nes daug iš to kunigų skaičiaus neina savo tiesio-ginių pareigų papapijose, budami dvasiškose semina-rijose, mokyklose, kariuo-menėje, emeritais ir tt.

ANGLIJA SUSIKIRTO SU RUSIJA.

Delei susidėjusių dauge-liu aplinkybių Anglijos už-

sienių reikalų ministeris Curzon geg. 8 d. pasiuntė Rusijos valdžiai ultimatinio turinio notą, kuria grumoją pertraukimu ryšių tarpe Anglijos ir Rusijos, jei į 10 dienų Rusijos valdžia nepermainis savo nusistatymo linkui Anglijos. Tuojaus po išsiuntimui notos Angli-jos valdžia pasiuntė vieną karišką laivą į Rusijos pakraščius.

Šitokis Anglijos valdžios nusistatymas linkui Rusijos sukėlė nemažą judėjimo ir tarpe Anglijos darbininkų, kurie protesto manifestaci-jomis pasmerkė savo valdžią ir sukėlė didelio nera-mumo Rusijoje. Rusijos valdžia šitokį Anglijos žygi paskaitė besirengimu alijan-tų pulti Rusiją ir Trockis tuojaus pareiškė, kad Rusi-jos armija yra gatava ginti šalį nuo užpuolikų. Vienok Rusijos atsakymas Ang-lijai yra švelnus ir taikaus turinio. Matomai bus iš-ventga didesnio konflikto.

KINIJOS VALDŽIA NUSILEIDO.

Paėjus nelaisvėn Šan-tu banditams užpulto traukimo pasażierius, pasi-rodė, kad Kinijos valdžia esanti persilpna, kad priver-tis banditus paliuosuoti su-imtus svetimšalius belais-vius ir todėl valdžia nusilei-do banditams ir sutiko iš-pildyti jų reikalavimus. Susitaikymo sąlygos yra to-kios, kad valdžia atitrauks kariuomenę iš banditų už-valdytos apylinkės ir visą banditų armiją inkorporuos į tautinę Kinijos armiją.

KOVA SU CUKRAUS SPEKULIANTAIS TEBESITĖSIA.

Cukraus kainos vėl pradėję kilti, nes sunku Ame-rikoje suorganizuoti boiko-tas prieš cukraus naudoji-mą, kadangi amerikoni yra išauklėti saldintais val-giais. Jau viena-kitą vokie-rių firmą valdžia patrau-kė į teismą ir eina tardy-mas. Taipgi vedama agita-cija, kad kuomažiausiai žmonės naudotų cukraus. New Yorko majoras Hylan ragina įvesti kiekvienuose namuose „be cukraus pir-madienius“, iki nebus cuk-raus kainos sumažintos. Ištikrųjų, juokai ima ma-tant, kad Jung. Valst. val-džia negali suvaldyti keleto cukraus spekuliantų.

VAGYS IR APGAVIKAI AMERIKAI BRANGLIAI KAINUOJA.

Apskaitoma, kad perei-tais metais įvairūs vagys, apgavikai ir visoki sukčiai apiplėšė šios šalies gyvento-rius ir valdiškas įstaigas ant \$3,325,000,000, kas pareina kiekvienam šios šalies gy-ventojui apie po 30 dol. Pirmą vietą užima visokios apgavingos akeijos (šėrai)

ir žemės pardavimai, nes išneša apie 2 bilionu dol. Sekamą vietą užima vagys-tės ir apiplėšimai, kurie su-daro apie 525 mil. dol.

KUDIKIŲ DARBAS KINIJOJ.

Moterys ir kudičiai darbi-ninkai Kinijoje yra neapsa-komai pigūs tikrina p-lė Tak-hing-Shin žymi Kinų visuomenės darbuotoja. Iš 400 milijonų Kinijos gyven-tojų tik 4 nuosimtis yra mo-kančių skaityti ir rašyti. Kudičius motinos tuojaus po gimimui nešasi ir dirbtu-ves ir čionai tarpe mašinių jie auga, nuo pat mažens suaugdami su dirbtuvių ma-šinomis. Kurie kudičiai išlieka gyvais, tad sulaukus jiem vos 6-8 metų amžiaus statomi prie reguliario dar-bo ir dirba nuo 12 ligi 16 valandų į dieną už labai ma-žią mokesį.

SUAREŠTAVO KAIPO WALLSTRYTO BOMBARDUOTOJĄ.

Nesenai sugrįžusi iš Sibi-ro amerikiečių kolonijos „Kuzbas“ ir apsigyvenusi Brooklyne tulą Noah Ler-ner policija suareštavo kai-po New Yorko Wallstryto eksplozijos kaltininką, Ku-ri įvyko 1920 metais ir lai-ko nepriimdama už jį jo-kios kaucijos. Sakoma, Ler-ner budamas „Kuzbe“ pri-pažino savo draugams pa-pildę tą piktadarystę, vienok dabar ginasi, kad jis jo-kių santykių su ta eksplo-zija neturėjęs.

SKAITLINGA BESI-NUODIJANČIŲ ARMIJA.

Dr. Henry Van Dyke iš Prenceton, N. J., tikrina, kad nei vienoje šalyje nėra tiek besinuodijančių narko-tiškais svaigalais žmonių, kiek jų yra Amerikoje. Jo apskaitliavimu Amerikoje yra mažiausiai 1½ milijono žmonių, nuodijančių save narkotiškais svaigalais. Ji-sai pataria imtis visokių priemonių kovai su šituo pražūtingu tautai apsireiš-kimu.

SMULKIOS ŽINUTĖS.

— Lozannos konferenci-jai visiškai nesiseka. Gegu-žio 10 d. turkai atmetė alijantų siulymą įsteigti Turkijos uostuose laisvą įvažiavimą svetimų valsty-bių prekybiniais laivams.
 — Trinidad, Col., sustrei-kavo 500 aukštosios mokyk-los mokinių ir demonstravo po miestą vien delto, kad ne-buvo iškeliami kasdien Jung. Valst. vėliava ant mo-kyklos namo. Streiką mo-kiniai laimėjo į antrą dieną, kas privertė iškelti vėlia-vas ant visų mokyklų.
 — Pranešama iš Mas-kvos, kad Anglijos-Rusijos prekyba labai maža. Per pastarųjų 15 mėnesių turė-ta tik 120 mil. dol. apyvar-tos šių šalių prekyboje.
 — Užsidegus aliejaus

traukimo šuliniui J. K. Hughes Development kom-panijos netoli Corsicana, Texas, apie 18 žmonių už-mušta. Užgesinimui gaisro pataria išeksploduoti šuli-nį.

— Jauna mergina iš tu-lo mažo Tennessee valstijos miestelio kreipėsi laiškų į rešios valstijos gubernatorių, kad pastarasis duotų leidi-mą ją apsvaiginti iki sąmo-nės nustojimo ir vėliaus ją nušauti ar elektra užmušti. Priežastimi tokio jos praši-mo esanti liga ir apvieniji-mas. Tikra gyvenimo tra-gedija!.

— Alijantai prisibijo, kad besmarkaudami graikai ir besipusdami prieš tur-kus, gali uždegti naują ka-ro gaisrą Balkanuose.

— Jung. Valst. valdžios kontroliuojamo laivyno val-domoji įstaiga Shipping Board sutiko pakelti algas ant jos kontroliuojamų lai-vų dirbantiems jureiviams nuo 15 ligi 20 nuoš.

— Pranešama iš Berlyno kad prancūzų operuojamas traukinis nuvirto nuo bėgių į Reino upę ir daug žmonių prigerė. Ligi šiol ištrauk-ta jau 29 prigėrusių pasa-žierių lavonai.

— Autoritetingi šaltiniai tikrina, kad Jung. Valst. kas metai girų gaisrai pa-daro nuostolių viršaus 500 mil. dol. ir žusta apie 15,000 žmonių. Sakoma apie 80 žmonių. Sakoma apie 80 žmonių. Kitais žodžiais ta-riant, girų gaisrai šioje ša-lyje kiekvieną minutą me-tuose kainuoja 1,000 dol. tik medžiaginiai nuosto-liai.

— Pranešama iš Vašing-tono, kad Rusų okupacinės valdžios „čeka“ Gruzijoje viena diena sušaudė be jo-kio teismo 200 ypatų, ku-rių dauguma buvo aukšto mokslo žmonių.

— Tulas John Laproth kiaušinių valgymo konteste Gross, Neb., suvalgė 60 kiau-sinių ir bandą duonos į 27 minutes. Laproth sakosi, kad jisai būtų galėjęs sury-ti dar porą tuzinų kiauš-i-nių, jei kiti kontestantai jį būtų prie to vertę.

— Pirmutinė šilko dirbtu-vė Jung. Valst. įkurta 1810 m. Connecticut valsti-joj. O 1922 metais jau bu-vo Jung. Valst. 1,400 šilko dirbtuvių, kurios išmokėjo darbininkams algų viršaus 100 mil. dol. Pereitais me-tais įgabenta į Jung. Valst. 52 milijonai svarų neišdirb-los mokinių ir demonstravo po miestą vien delto, kad ne-buvo iškeliami kasdien Jung. Valst. vėliava ant mo-kyklos namo. Streiką mo-kiniai laimėjo į antrą dieną, kas privertė iškelti vėlia-vas ant visų mokyklų.

— Pranešama iš Mas-kvos, kad Anglijos-Rusijos prekyba labai maža. Per pastarųjų 15 mėnesių turė-ta tik 120 mil. dol. apyvar-tos šių šalių prekyboje.
 — Užsidegus aliejaus

LIETUVOS ŽINIOS

NUTEISTI VILNIAUS LIETUVIŲ LAIKRAŠČIŲ REDAKTORIAI.

Vilnius, bal. 25 d. — Ba-landžio 23 d. įvyko lietuvių laikraščių redaktorių apelia-cijos teismas. „Litvos“ re-daktoriui p. Sipavičiui ir „Vilniečio“ redaktoriui p. Gaidelioniui, o taipgi vieną-dienų laikraščių redaktori-p-lei Lastauskaitei pabaud-os palikta tos pačios, se-miaus teismo nuspreistos, ir galutinai užtvirtintos. P. Sipavičius ir p-lė Lastaus-kaite gavo po tris mėnesius kalėjimo, o p. Gaigelioniui 3 dienas kalėti.

Prokuroro skundžiamoji kalba buvo visai nelogiška. Pasakęs keletą žodžių visiškai susikonfliktavo. Gynė advokatas Vrublevskis. Jis sa-vo logiškoje ir turtingoje kalboje sumušė kaltinamojo akto punktus ir prokuroro kalbą. Bet nežiurint to, kad redaktorių kaltinimas paremtas dumais, visgi Ape-liacijos Teismas seną paba-udą užtvirtino. Lenkiškuose teismuose lietuviui surasti teisybę būtų didžiausiu ste-buklu.

Tautietis.

SPEKULIANTŲ LAIKRAŠTIS.

Vilnius, bal. 25 d. — Šio-mis dienomis pasirodė Vil-niujė naujas aklojo šoviniz-mo dvasios lenkų laikraštis „Glos Wilna“, kuris savo programoje sakosi užsibrie-žęs nešti daugiau lenkystės dvasios „Kresų“ kraštan, reiškia Vilnijon. Ant ryto-jaus, po šio laikraščio pasi-rodymo, zecerų sąjunga iš-leido atsišaukimą, kad nie-kas šio panfletinio „Glos Wilna“ neskaitytų ir nebe-pirktų, kadangi jis yra spausdinamas nuosavioje spekuliantų spaustuviėje. Vadinasi, šis naujas laikra-štis yra spekuliantų organu.

Tautietis.

P. S. Šiuomi noriu pa-reikšti, kad po mano pasi-rinkta slapyvarde „Tautie-tis“ tilpo „Amerikos Lietu-vo“ 13 num. straipsnis „bendras darbas“ „žmonių balsų“ skyriuje, su kuriuo aš nieko bendro neturiu. Visi straipsniai ar žinios, telpantys ar tilpusios kituo-se Amerikos lietuvių laikra-ščiuose apart „Tėvynės“ po slapyvarde „Tautietis“, yra ne mano ir aš neimu jokios atsakomybės už juos. „Tė-vynės“ vilniškis bendradar-bis — Tautietis.

MILICIJA UŽPUOLĖ NATKEVIČIŲ.

Kaunas, bal. 26 d. (Nuo-musų specialinio korespon-dento). — Balandžio 22 d. nuvykus Alytun Ladui Nat-kevičiui su rinkimų agitaci-jos reikalais ir apsistojus pas pilietį Migliną, įsiveržė su milicinkais apskrities milicijos vadas ir padarė kratą. Paėmė visą valstie-

čių liaudininkų agitacinę li-teratūrą ir net p. Natkevi-čiaus privatus laiškus. Paklausus milicijos vado orderio kratai daryti, ats-a-kė, kad jis pats esąs orderis. Buvo mėginta areštuoti net šoferis, kuris nuvežė p. Nat-kevičių į Alytų. Mat net prie ko prieinama klerikalų valdomoje Lietuvoje... Ar galima norėti, kad šiandien Lietuvoje pažangieji žmo-nės laimėtų rinkimus, kuomet klerikalams tarnaujan-ti milicija pažangiųjų parti-jų agitacijai net tokiu azia-tišku būdu — brutaline jėga ant kiekvieno žingsnio sten-giasi kelti pastoti.

Kol Didžiųjų Valstybių Vyriausybės galės duoti naujas instrukcijas savo ambasadoriams, derybose įvyks tula pertrauka, kuria Lietuvos Delegacija pasi-naudodama, atvyks Kau-nan nuodugniam referavi-mui savo Vyriausybei.

KAUNO KOMENDAN-TAS DARBUOJASI.

Kaunas, bal. 26 d. (Nuo-musų specialinio korespon-dento). — Kauno miesto ir apskrities Karo Komendan-tas darbuojasi išsiujuosęs. Pradžioje balandžio mė-nubaudė „Varpo“ B-vės spaustuvę 300 litų arba 3 savaitėm arešto vien už tai, kad ši spaustuvė atspausdi-no atsišaukimą „Pirmojo Seimo darbininkų kuopų francijos žodį į darbininkus ir mažžemius“, nes šis at-sišaukimas išleistas be karo cenzoriaus leidimo. Mat Lietuvoje yra baudžiama net spaustuvės už spausdini-mą klerikalams priešingų atsišaukimų, jau nekalbant apie tų atsišaukimų auto-rius ir leidėjus.

Taipgi išsiūsta iš Kauno miesto ir apskrities į Biržų apskritį visam karo stovio laikui kaip pavojingas vi-siuomenės tvarkai asmuo len-kų kurstytojas kun. B. Liausas. Ištikrųjų reikia stebėtis, kad musų koman-dantas išdrįso išsiūsti iš Kauno kunigą, kuris jau senai turėjo būti išgabentas ne į Biržų apskritį, o tie-siai į Varšavą. Išsiūsta iš Kauno dar kiti du, kaip pavojingi visuomenės tvar-kai asmenys.

Iš Lietuvos Laikraščiu

Del Klaipėdos Sutarties su Didžiomis Valstybėmis. Paryžius. Balandžio 14 d. — Derybos tarp Lietuvos Delegacijos ir Ambasado-rių Konferencijos Klaipė-dos klausimu šioje valando-jė yra tokioj padėty:

Trys svarbiausieji dery-bų punktai: 1) Klaipėdos autonomijos klausimas, 2) Klaipėdos uosto sutvarkymo klausimas ir 3) Tranzi-to klausimas. Visi jie jau apsvarstyti komisijų posė-džiuose. Laike svarstymo pasirodė, kad palyginti lengviausias yra Klaipėdos autonomijos klausimas; už-but uosto sutvarkymo klau-simu kyła skirtumų.

Balandžio 14 d., turėjo but Komisijos plenumo po-sėdis, kuriame reikėjo galu-tiną formą suredaguoti

skirtumai tarp Lietuvių ir Ambasadorių projektų. Šie skirtumai bus Ambasadorių pateikti kiekvieno savo Vy-riausybei, t. y. Londono, Pa-ryžiaus, Romos ir Tokijo Kabinetams, kurie, susipa-žinę su derybų padėtim, duos atitinkamas instrukcijas sa-vo atstovams Ambasadorių Konferencijoj.

Gavus savo Vyriausybų instrukcijas, Ambasadorių Konferencija susauks nau-ją posėdį, kuriame, jeigu bu-tų prieita prie galutinio su-sitarimo, bus pasirašyta Klaipėdos klausimu sutar-tis tarp Lietuvos ir Didži-ųjų Valstybių.

Kol Didžiųjų Valstybių Vyriausybės galės duoti naujas instrukcijas savo ambasadoriams, derybose įvyks tula pertrauka, kuria Lietuvos Delegacija pasi-naudodama, atvyks Kau-nan nuodugniam referavi-mui savo Vyriausybei.

Ambasadorių Komisijos pasiulymu derybos del Klai-pėdos atidėtos vienam mė-nesiui. Musų delegacija grįžta netrukus, dar šią sa-vaitę.

Kiek Kaune Gyventojų.

1922 m. sąrašo daviniai rodo, kad Kaune iš 84.352 gyv. 41.088 lietuviai (48, 7%); 24.228 žydai (32%), 8.311 lenkai (9,8%), 4174 vokiečiai (5%), 2345 rusai (2,8%), 808 baltgudžiai (1%) ir 398 kitokių tauty-bių.

Klaipėdos Krašto Žinios.

— Valdžios paskelbimu, dabar uoliai ieškoma tų pra-sikaltėlių, kurie nuvertė Klaipėdos vokiečių pamink-lus ir sužeidė 1 Lietuvos kareivį. Suradus jie busia smarkiai nubausti.

— Vyriausiojo Komisar-o parėdymu, Klaipėdoje vėl galima vaikščioti iki 12 val. nakties. Draudimas vaik-ščioti dar paliekamas nuo 12 iki 5 val. ryto.

— Iš Klaipėdos pašto pa-leidžiami 26 vokiečiai valdi-ninkai, kaip nepasizadėju-sieji tarnauti Lietuvos val-džiai. Jiems apie tai pran-ėsta balandžio 12 d. ir dar duota 3 dienos laiko tį pa-sizadėjimą duoti. Jeigu ir per tas tris dienas pasizad-ėjimo neduos, tai bus skaito mi visai atleistais.

— Nuo valandžio 7 iki 10 d. Klaipėdos uostan įplaukė 4 prekybos laivai, kurių pir-mas iš Kopenhagos tuščias, antras iš Stokholmo su ukio mašinomis, trečias iš Ham-burgo su paštu ir ketvirtas iš Hamburgo taip pat su paštu. Tuo pat laiku iš-plaukė vienas laivas.

— Nuo balandžio 1 d. Klaipėdos krašte pakeista telegrafo tarifo mokesnis iš markių į litus. Telegrafuo-jant dabar į Lietuvą reikia mokėti 15 centų už žodį, į Vokietiją 18 centų ir į Dan-igą 22 centus. Su Lenkija telegrafo susisiekimas su-stabdyta.

„TEVYNĖ“

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienį.

S. E. Vitaitis — Redaktorius.

307 W. 30-th St., New York City.

Visi raštai skiriami „Tevynė“ turi būti siunčiami Redakcijos vardu ir turi but su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuožioro. Netinkami spaudai smulkūs raštai—korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikinama ir autoriams negražinama, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugražinimui.

DEMAGOGŲ POLITIKA.

Paskaičius mūsų klerikalinių spaudo, paklausius klerikalinių kalbėtojų kalbų, paprastas žmogelis gauna išpuodžių, kad klerikalai ištikrųjų širdingai rupinasi Lietuvos nepriklausomybės išlaikymu, Lietuvos ateitimi ir jos žmonių gerove. Vienok kas pajėgia kiek giliau pažvelgti į klerikalų politiką, tas aiškiai pamato jų tikrąjį veidą. Pamato, kad po ta demagogija, kuria klerikalai dangstosi pažangiųjų žmonių šmeižimais ir sa ve girdami, slepiasi Lietuvos nepriklausomybei pasmaugti žabangos.

Mes jau nekartą nurodėme, kad klerikalų svarbiausiu tikslu yra kaip galint artimiau susigyventi su katalikiška Lenkija. Dabar išskyla dar vienas faktas, kuris dar kartą pabrėžia ir patvirtina tuos mūsų tikrinimus. Pereitame „Tevynės“ num. skaitytojas pastebėjo mūsų bendradarbio pranešimą iš Kauno, kad klerikalai visomis išgalėmis trukdė suruošti tinkamą protesto manifestaciją Kaune, kad tuomi pareiškus Lietuvos žmonių protestą prieš plėšikišką Ambasadorių Tarybos nutarimą, atiduodant Vilnių lenkams. Tame pranešime aiškiai pasakyta, kad kun. Krupavičiui pasitarus su tuometėjusiu užsienių reikalų ministerio pareigas p. Klimu, klerikalai dėjo pastangų protesto manifestaciją suardyti ir ačiu jų tokioms pastangoms, manifestacija įvyko net savaitė vėliau ir tai jau ne tokia, kokia turėjo įvykti.

Kuriuo tikslu tad šitas klutis klerikalai darė, jei jiems ištikrųjų rupi Lietuvos nepriklausomybę apginti? Juk šitai mato ir gerai žino svetimų valstybių atstovai ir painformuoja savo vyriausybės. Ir kuomet santarvė ir jos auklėtinė Lenkija mato, kad valdančioji Lietuvos partija net deda pastangų sulaukyti tau tą nuo paskelbimo protesto prieš tokį plėšikišką nutarimą, tad ar galima norėti, kad santarvė rimtai skaitytųsi su Lietuvos valdžios reikalavimais ar protestais? Šitas įvykis dar kartą mums pasako, kad klerikalai, prisidengę demagogų politika, stumia Lietuvą Lenkijos glėbin ir kartu šaukia, kad „bedieviai Lietuvą žudo“. Jie net bijojo pasirodyti protesto manifestacijoje del Vilniaus atplėšimo nuo gyvo Lietuvos kuno, kad tuomi neužpykdžius santarvės grobuonių, kurie ištikimai vygdavo klerikalų su manytą susiartinimo su Lenkija programą. Jei dar ir po šitokio klerikalų pasi-

rodymo Lietuvos žmonės jais pasitikės ir juos rinks į Seimą, tai Lietuvą laukia labai miglota ateitis ir Lietuvos žmonės gali nesulaukti kitų rinkimų ir nepriklausomos Lietuvos Seimą.

CENZUROS ŠALININKAI PRALAIMĖJO.

Demokratinė Amerikoje vis daugiau ir daugiau pradeda apsieikšti pasikėsinių suvaržyti žmonių laisvę. Jau nekalbant apie politinę ir ekonominę kryptį žmonių nuomonių varžymą ir persekiojimus, einama jau net prie to, kad Amerikoje nebutų galima laisvai spausdinti ir platinti tokiuos literatūros, kuri tuoliems kraštutinybių pasiekusiems moralistams išrodo peržengusi moralybės ribas.

Teisėjo Ford iniciatyva, kuris užtikro savo dukterį skaitant tulą nemoralę knygą ir tas jį pastumėję prie šio žygio, buvo įneštas į New Yorko valstijos Legislaturą taip vadinamas Cotto-Jesse „Svarių Knygų“ bilius, kuri žemieji rumai, jau buvo užgyrę. Tačiau pasidarbavus knygų leidėjams ir autoriams ir visai spaudai pasmerkus tokio įstatymo sumanymą, valstijos senatas tą bilį atmetė.

Jei šitas bilius būtų viršes įstatymu, tai būtų įsteigta literatūros cenzura ir New Yorko valstijoje nebutų buvę galima spausdinti ir platinti net daugelio klasiinių kurinių. Jei teisingai šitas įstatymas būtų taikomas visiems, tai net Biblijos nebutų buvę galima pardavinėti, jau nekalbant apie kitokio turinio knygas. Beveik visi Šekspiro, daugelis Miltono, Getės ir kitų klasiinių kuriniai būtų neleistini platinti šioje valstijoje, jau nekalbant apie laikraščių ir žurnalų turinio cenzuravimą.

Tai mat net prie kokio absurdo prieinama tų žmonių, kurie save stato labai dideliais moralistais ir doles saugotojais. Nors šiuo sykiu dar pavyko atsikratyti nuo cenzorių kvailių užmačių, vienok tas nereiškia, kad ateityje nebus dedama pastangų, kad šito neišmintingo tikslo pasiekti. Visuomenė privalo stovėti sąrygyje, kad apsaugojus nors dailiąją literatūrą nuo cenzorių užmačių, kurie, matyt, norėtų eiti net taip toli, kad galėtų kontroliuoti kiekvieno žmogaus sąžinę ir žinoti ką kiekvienas žmogus mintija. Šitoki cenzorių pasikėsinimai kulturingai Amerikai garbės nedaro.

visi Lietuvos piliečiai imtųsi šito sumanymo, tai greitai laiku Lietuvos visos pakelės, visos miestų, miestelių ir kaimų gatvės būtų apso-dintos medžiais, kas neapsakomai papuoštų visą kraštą ir daugeliu atžvilgių būtų naudinga patiems žmonėms.

Numirė vyskupas Mickevičius. — „Naujienos“ praneša, kad gegužio 2 d., Chicagoje, numirė Amerikos lietuviams plačiai žinomas nepriklausomųjų katalikų vyskupas St. Mickevičius, sulaukęs vos 47 metų amžiaus.

Vyskupas Mickevičius tuomi pasižymėjo tarpe Amerikos lietuvių, kad jisai pradėjo varyti platesnėje skalėje agitaciją, kad skirti lietuviams katalikus nuo Rymo ir ejo prie to, kad sukurtų tautinę nepriklausomą bažnyčią, pačių lietuvių valdomą. Nors daugeliui šitas vyskupo Mickevičiaus žygis išrodė menkos vertės dalyku, tačiau jisai turėjo ir gilesnės prasmės. Visų pirma, šiandien lietuvių Rymo katalikų dvasiškija pirmoje vietoje yra ištikimi vergai Vatikano ir Juodojo Internacionalo žmonės. Lietuvis jė yra tik antroje vietoje ir tai tik tiek, kiek jiems reikalinga tikinčiąją lietuvių liaudį palaikyti Vatikano įtakoje. Antras irgi svarbus dėsniš, tai pavidimas lietuvių pinigais įgytų turtų Juodojo Internacionalo nuosavybėn. Kas nežino to fakto, kad šiandien

Amerikos lietuvių daugimionių dolerių yra sukisę ailerių vyskupams, užrašydami jiems parapijų turtus.

Tiesa, vyskupui Mickevičiui nepavyko kiek rimtesnio pagrindo šitam naujam judėjimui užtiesti, vienok jis padarė nors tiek, kad vienur-kitur įkurė nepriklausomą parapiją ir ne vienoje vietoje įvarė nemažai baimės Juodojo Internacionalo agentams, kurie, po atsilankymui vyskupo Mickevičiaus, pradėdavo rimčiau skaitytis su savo parapijonais.

Jau susigiedojo. — Neseniai Lietuvos valstiečių liaudininkų organai skelbė, kad klerikalinės partijos rengiasi parduoti žemės reformą ir tuo tikslu tarėsi su pažanga, kad sudaryti rinkimų ir Seimą bloką. Nors pažangos organas „Kr. Balsas“ tikrina, kad prie susitarimo neprieita, vienok matyt iš paties to laikraščio nusistatymo permainų, kad prieita prie kokio nors susigiedojimo tarpe pažangos ir klerikalinių partijų. Jau iš šito laikraščio pranyko kritika ir klerikalinėms partijoms, ir jų pastatytai valdžiai ir vietoj to pasirodė demagogija paremti šmeižtai prieš valstiečius liaudininkus ir kitas pažangias partijas. Matyt, klerikalai pažadėjo aukštas vietas valdžioje p. Smetonai ir prof. Voldemarui ir tuo būdu užkėlimo burnas pažangos šulams.

PERŽVALGA

Lietuvos vyskupai — klerikalų partijos agitatoriai. — Kadangi kol-kas dar nedrįsta Lietuvos vyskupai lipti ant bačkų ir drožti „spyčius“ už klerikalų partiją, kaip kad daro beveik visi Lietuvos kunigai, todėl jie išleido „ganytojišką laišką“ į Lietuvos katalikus, p kuriuomi pasirašo Žemaičių ir Seinų vyskupai ir Vilniaus Vyskupijos dalies valdytojas „Liet. Žinios“ sekamas ištraukas padaro iš to vyskupų laišką:

„Kas ne su manim, tas prieš mane“ (Mat. 12, 30).

„Kurie nebuvo su Kristumi čia žemėje išgirs (teismo valandą) bausius žodžius: Eikite šalin nuo manęs, aš jusų nepažįstu...“

„Darant rinkimus į Seimą jums teks pasisakyti, ar jūs einate su Kristumi, ar prieš jį.“

„Norės būti išrinkti į Seimą žmonės, kurie... statysis dideliais žmonių prieteliais, žadės užtarti beturčių, bežemių, darbo žmonių teises... gal rasis jų tarpe ir tokių, kurie vadins save krikščionišmis katalikais, ginsis, buk jie neina prieš katalikų Bažnyčią... Bet... pažinsite juos iš jų darbų...“

„Paduokite savo balsus tik už tuos, kurie neis prieš Kristų, bet su Juo.“

Šitas laiškas paskelbtas visoj klerikalinėj spaudoj ir kiekvienas klebonas jį tu rėjo perskaityti bažnyčioje iš sakyklos savo parapijonams. Vienok jei Lietuvos katališkoji visuomenė būtų susipratusi, tai ji pasakytų, kad niekas negali tiek pakenkti katalikų bažnyčiai ir pačiam Kristui, kiek pakenkia šitokis vyskupų „ganytojiškas laiškas“ ir visa Lietuvos katalikiškoji dvasiškija pavertusi bažnyčias klerikalų partijos raštinėmis.

Apart to, „Liet. Žinios“

paskelbia net devynis dokumentus, kuriais paduodama skundai Vyriausiai Rinkimų Komisijai už trukdymą valstiečiams liaudininkams mingingai daryti. Šitie dokumentai įrodo, kad ligi bal. 21 d. pasidarbavimu kunigų, komendantų ir net vyriausio kariuomenės vadų buvo išardyta net devyni įvairiose vietose valstiečių liaudininkų mingingai, kad nedavus progos visuomeni išgirsti apie klerikalų partijos ir jos pastatytos valdžios darbus. O tuo tarpu Lietuvos konstitucija garantuoja rinkimų laisvę. Bet Lietuvos klerikalams ir jų pastatytai valdžiai konstitucija ir įstatymai nieko ne reiškia, kuomet jie eina prie galutinio įgyvendinimo klerikalų diktatūros Lietuvos „demokratinėj“ valstybėj. Demagogija, šmeižtai ir brutalinė jėga atstoja jiems ir konstituciją, ir įstatymus.

Rupinasi Lietuvos pagražinimu. — Susikurusi Lietuvoje „Lietuvai Pagražinti Draugija“ visomis išgalėmis stengiasi išauklėti Lietuvos žmonėse tą pajautimą, kad kiekvienas laikytų savo pareigą gražinti Lietuvos kraštą. Pirmiausiai šį draugija nori apsodyti miestų, miestelių ir kaimų gatves ir visos pakelės medžiais ir tuo tikslu ji organizuoja visoje Lietuvoje medžių sodinimo šventę. Šita medžių sodinimo šventė paskirta gegužio 1 d. ir raginama kiekvienas pilietis tą dieną sodinti savo pasirinktą medį ir vėliau jį prižiūrėti. Šiuomet buvo sodinama „Laisvės Medis“, kaipo atmintis penkerių metų Lietuvos nepriklausomybės. Gražus sumanymas ir naudingas Lietuvai, nes jei

Gelbėkime Vilniaus Lietuvius

Ant kiek yra sunkus gyvenimas pasilikusių lietuvių po lenkais ir ant kiek reikalinga teikti pagalbos šitiems nelaimingams mūsų broliams, apie tai kalbėti, rodosi, nepriseina. Taipgi nerasime tokio tikro lietuviu, kuris abejojų, kad yra reikalinga palaikyti tautinis susipratimas tarpe Vilniaus ir visų užgrobtų Lietuvos kraštų lietuvių. Šiomis dienomis gavome laišką nuo d-ro D. Alseikos iš Vilniaus, kuriame jisai nurodo keletą būdų kaip gelbėti Vilniečius. Idomesnes vietas iš to laišką čionai pakartojame.

Turbūt gavote neseniai pasiųstą atsišaukimą Laik. Viln. Lietuvių Komiteto. Iš to atsišaukimo matote mūsų padėti. Sąlygos labai sunkios. Darbo labai daug. Dirva plati — lėšų reikia daug. Gauti žinoma jas gauname iš fondo, kurio šaltinis yra įvairiais laikais Amerikoje surinktos aukos (tegu nemano amerikiečiai, kad jų aukos niekais nueina!), bet matyt tas fondas baigiasi, kad nebėlim gauti tiek, kiek reikia ir prašoma, — užtat ir nemažas skurdas, ypač prieglaudose ir mokyklose. Butų labai gerai gavus tiesioginiai aukų iš Amerikos. Kiek gausime lėšų tiesioginiai iš Amerikos ant tiek, žinoma, mažiau bus prašoma iš dabartinio fondo, o kadangi bus mažesni reikalavimai, tai jie, reikia tikėtis, bus išpildyti ir tokiu būdu galėtų panaikinti tą skurdą, koks dabar yra.

Visai, žinoma, nesitikime, kad po perskaitymo mūsų atsišaukimo pradėtų aukos plaukti. Prašome Amerikos lietuvių veikėjų pasirūpinti suorganizavimu Komiteto ar Draugijos Vilniaus lietuviams remti. Palaikymas Vilniaus krašte lietuvių vietiems lietuviams, kur jie negyventų, turėtų rūpėti. Kokių pažiūrų asmenys čia darba dir-

ba taipogi nėra taip svarbu. Musų komitete yra visokių pažiūrų žmonės, beveik lygiai dešiniųjų (kunigai) ir kairieji. Dėlei daugelio aplinkybių mums skirstitis jokiū būdu negalima, nes kitaip įeigu ne šelpimo, tai švietimo darbas visai sustotų. Veikiant iš vien padaroma daug.

Butų gerai, kad susiorganizuotų koks komitetas iš visų srovių atstovų, gal skyrum New Yorke ir Chicagoje. Žinodamas Amerikoje lietuvių gyvenimą abejojū, ar tas galės įvykti, o gaila, nes esant vienybei ir sudarant bendrą komitetą, amerikiečiams visai būtų lengva ap-rupinti mus tiesioginiai visomis lėšomis, kiek mums reikia. Jeigu ir nieks nesusiorganizuotų, tai bent spaudoj laiks nuo laiko prašau paraginti visuomenę, o atsisiras geradarių, kurie ir patys be tarpininkavimų šiek tiek pasiūs. Rašant spaudoj, dėlei suprantamų priežasčių, geriau politinių motyvų nevar-toti. Siųsti aukas reik per Bank Towarzystw Spoldziecznych Oddzial w Wilnia, su šiuo banku Baltic States Bankas, rodos, turi ryšius, arba per Bank Zjednoczonych Ziem Polskich Oddzial W Wilnie, jeigu su juom yra ryšiai. Laiškus adresuoti komiteto sekretoriui taip: Poland, Wilno, Dominikanska Nr. 12, m. 23, Stanislaw Kairuksztis.

Mano antrašas: Jagielloniska Nr. 9, m. 3, Dr. Daniel Olsejko. Komiteto išdininko antrašas: Jasna Nr. 8, Ks. Krzysztofor Czibiras.

Prisiuntusiems aukų bus, žinoma, duodama kuosmulkiausi apyskaita. Nepaisant mano abejojimų ir neapreiškiant jų kitiems, prašyčiau visgi rupintis suorganizavimu platesnės akcijos pasitarus su kitais.

Dr. D. Alseika.

II

Kuomi buvo Aušra lietuvių atbudime? Kas joje rašyta? Į ką daugiausia domės kreipta?

Aušra buvo tai pirmas kelrodas, kuris iki šių dienų nutiesia grįžą musų gyvenimo erškėčiuotais keliais eitus pradus.

Ji mažai kreipė domės į mokslo reikalus, nes mažai ką tenai randame apie tai rašant. Nebuvo ji nė karšta revoliucionierė. Ji pamažu, lėtai rėžė takus linkui atbudimo jau daug metų miegojusio lietuvių sielos. Ji dėjo visas pastangas, kad sukėlus lietuvių, noro pažinti pats save, atjausti skaudžią tų laikų padėtį.

Peržvelgus pirmuosius numerius, randame įvairių straipsnelių, eilių, dainelių. Visa tai buvo šauksmas ir apsnudus lietuvių sielą. Ve, viename straipsnely pradžiuojama lietuvių širdis tuo, kad jo tėvynė kitados buvo didelė, galinga, laisva. Vėl kitur metama lietuviui tamsi skraistė, kaip jis yra svetimųjų pavergtas, kaip sunku toje vergystėje gyventi, kaip gudas-pavergėjas jį-lietuvių persekioja.

Kitur seka straipsnelis, aprašantis lietuvių jau griuvėsiuose beriogsančius pilių griuvėsius. Nupiešiama ten, kaip tose pilyse kitados lietuvių tautos vadai gyveno, kaip dabar tos pilys visai apieštos, užmirštos, pro kurias tik lietuvis praedamas, kartais, sunkiai atsidusta, prisimindamas tą galingą musų tautos praeitį.

Užtinkama lietuvių kalbos grožybės aprašymų. Čia pastebima, kad toji kalba dabar plėšiama iš lietuvių lūpų, kad jos vienot peršama kita, visai lietuviui nepritinkanti kalbėti kalba. Svarbiausia, neužmirštama, kad lietuvis dar nežuvo, kad jis dar gali atbusti; gali kada nors iš savo prispaudėjo pasiliuosuoti. Sakoma, kad lietuvių gražioji kalba ir dainos dar kuomet nors skardžiai skambės Nemuno pakrantėmis.

Del geresnio atvaizdavimo, kokiū gaudžiū tonu tuometiniai lietuvių dainiai apdainavo Lietuvos likimą, čia įdėsiu keletą ištisų bei nuotrupų iš „Aušroje“ tilpusių eilių-dainelių.

Pirmame numery Ant. Baranaukas šiaip vaizdžiai Lietuvos didybę apdainuoja ir podraug ragina nesibijoti nes dar nesame nežuvę. Rašo:

„Giedu dainelę — savo giesmelę Apie rupesnius, vargelius Lietuvos krašto, ne taip iš rašto, Giedu senujų žodelius.

Kalnai ant kalnų, o ant tų kalnų — Kalnai ir maži kalneliai — Tenai Lietuva per amžius buvo, Kaip sako musų seneliai.

Ten miškai snaudė, ten meškas gaudė Kasdien lietuvių iš seno; Užė, braškėjo medžiai nuo vėjo Ten kur lietuvių gyveno.

Kijevas, Rusai, Latviai ir Prusai Gudai ir pikti Totoriai Lietuva pažinę, vainiką pynė — Lietuvius dabin' padoriai.

Ir labai buvo plati Lietuva, Daug ana žemių įgijo! Žmonės laimingi buvo turtingi, Niekur nebuvo vergijų...

Nesibijokim, neimanuokim — Dievas, ko reikia mums, žino, Kad bus persunku del savo rankų Mumis pagelbėt ketino.

Vištalius savo „Regėjime“ kalbasi su Nemunu, girdi raginančius balsus. Jam kas tai kalba, klausinėja ko jis pageidauja, ragina jį dirbti, jei nori, kad jo tėvynė vėl garbingai gyvuotų. Jis rašo:

„Op' op' ten? Nemunėli! Ar tu mane šauki? Ar tik tykų vandenėlį Pluškendamas plauki?

Ar tu mano dvasios girdi Graudulingą raudą, Ir jauti kaip skaudžiai širdį Krutinėj man skauda —

Iš didžiausio nuludimo Ir kančių daugybės Del tėviškės sunykimo Garbės ir didybės?...

Jaunadvasi, ko dusauji Uksmėj dumy gojaus Rymodamas? Ko geidauji? Gal dangaus ar rojaus?...

Tavo rojus, garbė, dangus Ir visokie skarbai Širdy, dvasioj — bus taip brangus Jei bus geri darbai...

Sutvertoji jei garbysi — Tėvus ir gimtinę Ir tėviškę savo ginsi Prieš vilkų kaiminę.

Jei n' užmirši mažuotėlių Dvasioj brolių savo Šelpti mokslo trupinėliu Tai augs garbė tavo!...

O J. Miglovaras šitaip sako: „Lietuva! tu brangi žemė senų bočių musų. Miela motina žemaičių, Lietuvių ir Prūsų, Pakol tavo sparnai švelnūs visus mumis šildė, Nieks nuo Tavęs mus neskieidė, nieks musų nedildė. Aušra brėkšta, ten aušrinė, žviesą matyt duoda Tiktai slanko po padangius debesy dar juodos,

Tekėk saule, šviesk ir šildyk, tirpyk ledus, sniegą
Prikelk žemę mūsų šventą iš taip ilgo miego."

Višteliaskas vėl apdauoja apie lietuvių kalbą. Jis sako, kad gražesnės pasaulio nėra, kad Viešpats tą kalbą sutvėrė pasaulius tvėrdamas ir kad ji dabar tarp šventųjų dižiai skamba.

Ir taip tad tęsiasi per numerių numerius. Skaitai ir rodos girdi, kaip „Aušra“ žmogaus lupas įgijusi, kalba lietuviui:

„Sunku tau! Pabusk! Susiprask! Kelk! Jau išmiegojai!
Pažink savo praeitį! Pažink dabartinę savo sunkę padėtį!
Kelk, jau atėjo laikas!"

Vyriausias Rekordas

Didžiausias pavojus grėšia valstybei, kuomet toje valstybėje prasideda vidurinė suirutė. Tankiausiai ta suirutė prasideda del luomų ar partijų nesutarimų. Suirutė, valstybei yra kenksmingesnė negu prieš puolimas. Suirutė vyriausiąjį dažiausią priešas užvaldo valstybę. Tam istorija mums daug pavyzdžių duoda. Bet mes istorijos čia nerašom. Ganės, ką nurodyti faktai apie tai sako.

Kad mūsų kr. demokratai veda Lietuvą prie vidurinės suirutės, tam įrodyti mes turime jų darbus, kurių ir jie patys, kad ir kaip norėtų, negalės užginčyti. „Tėvynėje“ kartkarčiais esame jau rašę apie kr. demokratus Lietuvoje. Tačiau reikia prisipažinti, kad tuos jų darbus, mes visada nušviesdavome daug silpniau, negu ištikrųjų buta: mat mums daugiausia rūpėjo valstybės reikalų apsaugojimas, o ne partijos ambicijos. Deja, kr. demokratai visai kuo kitu vadovaujasi: savo programą įvykdyti, o su valstybe tebuvi jau taip... kaip Dievas duos...

1922 metais, po smarkių varžytinių, piktos agitacijos, lapkričio mėn. 13 d. susirinko pirmasai Lietuvos Seimas. Jau tam Seimui susirinkus drąsiai galima buvo spėti to Seimo netolimą paleidimą, ypač kada valstybės prezidentu tapo išrinktas kr. demokr. lyderis p. Stulginskis ir visos ministerijos pavestos vieniems kr. demokratams. Tuomet iškart susidarė liaudyje kažkoks nepasitikėjimas valdžia. Tą nepasitikėjimą sukėlė kr. dem. savo atkakliu užsispyrimu neišleisti valdžion valstiečių liaudininkų, Valstybės Konstitucijos liaužymu ir griežtu savo programo vykdymu, neatsižvelgiant į krašto reikalus. To dar maža. Partijos opinija apakę kr. dem. ėmėsi vartyti kraštui pražūtingos agitacijos piliečių karui sukelti. Biau-riems ir begėdiškiems šmeižtams galo nebūta. Tačiau tas visa išėjo pačių kr. demokratų nenaudai.

1923 m. kovo mėn. 9 dieną tai mūsų kr. demokratams skausmo ir pralaimėjimo diena: mat tą dieną jų pastatytasai Ministerių Kabinetas skaitė Seimui deklaraciją ir gavo nepasitikėjimą. Tai buvo didžiausias kr. dem. smugis. Ir neiškėsdami patirtoj „sopulio“ kr. demokratai š. m. kovo mėn. 13 d. paleido Seimą. Tiek iš pirmojo Lietuvos Seimo istorijos.

Seimo paleidimas, tai pražūtingas Lietuvai žygis. Visų pirma pražūtingas jau tuo, kad to Seimo paleidimas įvyko valstybei pavojingu metu, kas begalo pa-

kenkė Lietuvai jos tarptautiniuose santykiuose. Juk vaizduokimės sau: valdžia negavusi krašto atstovų pasitikėjimo nuvažiuo Paryžium tartis Klaipėdos statuso reikalui. Mes gerai pažįstame pranezus ir esame tikri, kad jie kuopuikčiausia panaudos taip Lietuvos susidėjusią padėtį, kitaip sakant — mūsų valdžios, neturinėjos krašto pasitikėjimo autoritetą, lenkų naudai. Antri rinkimai į Seimą kraštui sudaro didelių sunkenybių, jau nekaltant apie bereikalingą lėšų aikvojimą. Ganės konstatavus, kad rinkimų į Seimą — pas mus praktikuojamieji agitacijos metodai begalo demoralizuoja liaudį. Du kartu rinkimai į Seimą ir į savivaldybes tai mums parodė.

Berenkant antrąjį Lietuvos Seimą mūsų partijų imtasi nepaprastų priemonių: biau-rius vienų prieš kitus šmeižtai šiandien tapo geriausiai įrankiu agitacijai. Pavyzdžiui kr. demokratai skleidžia liaudy tokius „atsišaukimus“ kokių aš buvau beskaitęs 1918 m. Petrograde ar Maskvoje „na pozornom stolbie“ („ant paniekos stulpo“). Tai „agitacija“ tokios rūšies, kuriai aprašyti nėra žodžių. Be to Seimo rinkimams besiantiriant kr. dem. priperėjo įvairaus plauko „fašistų“, kurie irgi nemaža žalos Lietuvai pridaro. Šiaip jau karjera ir partijos reikalai pas kr. demokratus ypač madoje. Pasakysiu dar daugiau: kr. demokratai eina prie savo partijos diktatūros. Jau šiandien valia tarti žodžio, kurs nepatiktų kr. demokratams. Ne „krikėioniškųjų“ pažiūrų žmonės persekiojami ant kiekvieno žingsnio. Šiuo liaudininkų, Valstybės Konstitucijos liaužymu ir griežtu savo programo vykdymu, neatsižvelgiant į krašto reikalus. To dar maža. Partijos opinija apakę kr. dem. ėmėsi vartyti kraštui pražūtingos agitacijos piliečių karui sukelti. Biau-riems ir begėdiškiems šmeižtams galo nebūta. Tačiau tas visa išėjo pačių kr. demokratų nenaudai.

Nunai Lietuvai užėjo sunkus laikas: prarasta Vilnius, Klaipėdos kraštui grėšias naujas pavojus. O priešas visomis išgalėmis stiprina savo pajėgas ir belaukia valandos, kada galės užpulti ir nualinti mūsų kraštą. Nunai gaudžiomis ašaromis verkia Tautos Veteranai, žiūrėdami į tą žudomąją Lietuvą, už kurią nuo „Aušros“ laikų taip voliai kėsdami patirtoj „sopulio“ kr. demokratai š. m. kovo mėn. 13 d. paleido Seimą. Tiek iš pirmojo Lietuvos Seimo istorijos.

GYVENIMO Ruožai

Rašo A. B. Strimaitis.

GENEROLAS TADAS KOSCIUSKA.

„Žemė graži, turėtų būti pavesta
šviesiems apsuksiams lietuviams,
bet ne žioplams tinginiams...
Malonėkit mane gražint Lietuvon.
Piktums mane ima, kad aš
lietuvių budams lenkams tarnauju.“
T. KOSCIUSKA.

Kiekviename gyvenimo ruože, yra tam tikri nuotikiai, tam tikri simboliai tų nuotikių atžymėjimui, taip pat atsižymėjusių ypatų rekordai. Jei paimsimėm domėn Šventraščių-Bibliją, atrisime tenai užžymėtus nuotikius nuo Adomo ir Jėvos gadynių, visą eilę vėliau gyvenusių ir atsižymėjusių kuomi nors vyrų, kuriuos, berods didumą iš jų, garbiname kaip šventuosius. Nors nekurių tų taip vadinamųjų šventųjų gyvenimo biografiją perskaitę, kiek giliau pastudijavę, padarę analizą ir su lygintę su šių dienų žmonių nuotikiais, pradėdi abejoti apie jų šventumą, bet vienok kas pateko į Istorijos lapus, tą mes vadiname įvykusių faktų; tą faktą galime aiškintis vienai ar kitaip, bet jis yra.

Vienas iš daugelio tokių įvykusių ir atžymėtų faktų yra tas, apie kurį šio straipsnio antgalvyje minime; Tadeušas Kosciuska nemažai gyvenime atsižymėjęs asmuo.

Abelname pavienio žmogaus gyvenime, kasdiena matome tas ypatybes, kad kiekvienas vyras ar moteris stengiasi būti kuograziausias; švarinasi, šukuojasi, raito plaukus, skuta barzdą, karmo usus, sulig išgalės dėvi gražiausius rubus, pasirinktus sulig savo skonio, kad tik atsižymėjus prieš kitus! Net ir žvėrys bei paukščiai dabinaisi, susilažo šersti, susitaiso plunksnas; tas besipuošimas, troškimas atsižymėjimo, yra gamtos instinktas. Kaip matome iš kelių augščiau paminėtų pavyzdžių, kaip paukščiai, žvėrys ir pavieniai asmens puošiasi, taip drauginiam gyvenime tam tikros žmonių grupės, puošiasi uniformomis, atsižymėjusius savo grupės vyrus puošia garbe, o kiti ima pavyzdžius iš jų. Tautos seka lygiai tuom pačiu taku. Kuri tauta tvirtesnė, kulturingesnė, ta turėjo progos išauklėti dvasios milžinus, tos tautos turi kuomi pasipuošti, pasididžiuoti prieš kitas tautas. Graikai turi Plato, Aristotle, Euripidis; Italai — Kolumbą, Dante, Galileo, Karuso; Francai — Lafayete, Napoleon Bonaparte, Orleano mergele; Anglai — Shakespeare, Cromwell, Newton; Vokiečiai — Wagner, Luther, Kopernikas; Suvienytos Valstijos — Washingtoną, Linkolną, Grant, Lee. Mes lietuviai, turime Vytautą, Gedeminą, Keistutį; kas gali išskaitliuoti visas gyvenusias ir gyvenančias gimines kiek kuri turi garbingą istoriją mimimų vyrų. Nė viena tauta ne-nori atiduoti savo atsižymėjusius vyrus kitos kokios nors tautos kreditan, nežiurint tu, kaip kas neparorėtų prisisavinti.

Mūsų praeitis, kuomet Lietuva buvo tvirta, paliko istorijoj neišdildomus faktus. Tie vyrai, kurie tvarkė šalį, vedė karus su užpuolikais paliko lietuviams nemirtinai; svetimtaučiai jų sau nesisavina. Bet kuomet Lietuva susijungusi vienybėn su Lenkija nužudė savistovybę ir savivaldą, tai nuo 1572 metų iki šiam laikui jei ir buvo koks genijus gimęs iš grynai lietuvių tėvų Lietuvoje, tai nesunku buvo svetimiešiams tokį perlą pagislemžti ir sau priskaityti kaip nosavą. Tarpe daugelio mums vogtinai išpleštų talentų, randame T. Kosciuską, kurį lenkai sau priskaito, o ypatingai čion, Amerikoje atvejų atvejais giriasi, kad Kosciuska buvęs lenkų patriotas, jaunu budamas pamylėjęs laisvę ir atkilaavę Amerikon kariauti už šios šalies gyventojų išsiluosavimą iš po Anglijos priespaudos. Lenkai supranta, kad tokiais atsiliepiamais Amerikos spaudoje galima gauti Amerikos visuomenės simpatiją; jie netik laikraščiuose tankiai primena, kad Kosciuska jų patriotas, jų garbės vyras yra, bet neseniai bene 1918 m., jie pastatė stovyklą viešoj aikštėj, Washington, D. C. Kas palieka mums, lietuviams, pasakyti apie Kosciuską? Ar mums pridera vesti ginčai, kuriems priklauso Kosciuskos garbė? Vienintėlis dalykas, ką mes galime pasakyti, tai tas, kad Kosciuska buvo lietuvis, o ne lenkas, ką liudija jo paties laiškas, kurį čion žemiau išspausdiname:

„Jūsų Mylista Pone Geradėjau!

„Meldžiu Tavęs visu tuo, kas yra žmogaus gyvenime komieliausias, kaip pati ir vaikai, idant malonėtumei Tamsta Jūsų Mylista Geradėjau paliuosuoti mane iš vietos taip ne mellios, brangiai kainuojančios ir sulig šiol nieko neduodančios. Dievas mato, žodį ne turiu į ką pratarti, ir gerai, nes aš su jaučiais jau niekadus nekalbėjau. Kas per Gaskonai! (Tokį užvardį buvo davęs lenkų liurbiams stovintiems arčiau prie vyriausybės). Bet aš jau liausiuos aprašinėti gyventojus tos žemės (suprask Lenkijos); pasakysiu tik tai, kad ta žemė graži ir ji turėtų būti paskirta šviesiems ir apsuksiams lietuviams, bet ne tiems, kurie yra tinginiai ir žioplai. Malonėkite mane gražinti Lietuvon. Turbut išsižadat manęs ir matote mane neišgalinčiu tarnauti Jums! Kasgi aš esmi, jeigu ne lietuvis, viengentis Jus? Jūs išrinktas, kam aš turiu būti dėkingas jeigu ne Jums? Ką turiu ginti, jeigu ne Jus ir patsai save? Jeigu Jūs širdy nesuminkštesite ir neįnešite į Seimą apie mane, idant galėčiau pargrįžti, tai aš pats sau ką blogo pasidarysiu. Dievas mato, nes piktumas mane ima, kad aš lietuviu budamas, lenkams tarnauju, o Jūs neturite trijų generolų ir manote, kad Jumis kokia galybė ant virvutės laikys. Tada tik gal pajusite ir apie save pasirūpinsite. Ant galo, pasitikiu ant prietelystės, su kuria teikeisi mane išaukštinti. J. M. P. Geradėjau, prašau visados būti mano išvadotoju, nes aš noriu Tau būti tikru, neatsimamniu ir su tikra pagarba Jūsų Mylistos ponas Geradėjau nusizėminisiu tarnu.
T. Kosciusko, g. m.”

(Daugiau bus).

dievaitis nesiliauja žiauriai narsėjęs... Pagieža ir neapykanta sąvųjų brolių it maras siaučia...

Sukilkit Tautos Sunųs ir

appinkit Lietuvos šventąją žemę!

Domas Klausutis.
Kaunas, 1923 m.

balandžio mėn. 15 d.

S. E. VITAITIS

Gyvenimo Dumble.

(Tąsa)

— Jurgi, nebuk kudikis ir šaltai pagalvok, ar užsimoka žuti žmogui šitokiam gyvenime, kuomet yra progos žmoniškai gyventi? — pertikrinėja jį Mikas. — Pagaliau, kas iš tavęs juoksis, kas tavo praeitį žino? Jei dabar tu eitai su manim, tai tuojaus važiuojam į Lietuvą, o tenai tikrai tu atsigtum ir užmirštum savo juodą praeitį. Juk tėvai dar ir ligi šiai dienai laukia tavęs sugrįžtant...

— Kiekvienas tėvų prisiminimas neapsakomai mane slegia ir kankina. Jie taip mane mylėjo ir pasitikėjo manimi, o aš juos suvyliau, lyg didžiausias niekšas apgavau juos!..

— Taigi pats gali suprasti, kokis dabar jiems neapsakomas džiaugsmas būtų, jei tu visai netikėtai sugrįžtum. Važiuojam mano Jurgi!

Ne, negalima! — atsakė tvirtu balsu Jurgis truputį pagalvojęs. — Aš jau nebetinku šitokiam gyvenimui ir todėl noriu čia pasilikti ir baigti savo gyvenimą šiame dumble... Išeidamas iš čionai... — ir staiga pašoko Jurgis nebaigęs sakinio, nes toje valandoje pasigirdo žingsniai ant laiptų.

— Kas atsitiko? — klausia nustebejęs Mikas.

— Atleisk Mikai, kad aš tave atvedžiau į čionai... Tu esi pavojuje, jie rengiasi tave užpulti!

— Ir tu mane atvedei į čionai, kad man galą padariusi!.. — rugoja išsigandęs Mikas.

— Norėjau tau atidengti savo nelaimingo gyvenimo vaizdą ir todėl tave į čionai atsivedžiau, visai nei nepagalvojęs apie tai, kad pavojinga tavo pasaulio žmogui čionai pasirodyti — kalba dusliu drebančiu balsu Jurgis ir plėšo nutrauktą nuo lovos pusiau purviną uždangalą. — Skubėkime prisiruošti, tai gal dar pavyks pabėgti!..

Mikas pastumęs stalą nuo lango, atidarė apatinę lango dalį ir iškišęs galvą pažiūrėjo žemyn.

— Pro langą išskoti negalima — kalba jįsai išsigandusiu balsu piktai žiurdamas ir Jurgi. — Ir reikėjo tau mane į čionai atvesti!..

Toje valandoje prisiartino žingsniai prie durų ir aptilo. Jurgis drebančiom rankom skubiai mezga kruvon suplėšito uždangalo stangas.

— Paimk kitą galą patrauksim ir išbandysim ar laikys — įsako Mikui.

— Kurį biesą tu čia dirbi? — nervingai jasi Mikas.

— Nekalbėk ir negaišink laiko! — kalba piktai pašnabždomis Jurgis ir priejė prie lango išleidžia pro jį suraišiotu skudurio stangą, kitą jos galą apsvyniodamas sau apie ranką.

Tuo tarpu aptemo visiškai kambaryje ir kartu pasigirdo nežymus pasibeldimas į duris.

— Tuojaus, tuojaus atidarysiu... — atsako Jurgis patylomis.

Kartu su Jurgio atsakymu pasigirdo ir daugiau sunkių žingsnių, lipančių laiptais aukštyn.

— Dabar gera proga pabėgti, nes mėnulis pasislėpė už debesų. Greičiau lišk pro langą ir leiskis žemyn! Pasiekęs žemę, bėgk per tuščią plečių ir rytus, o kuomet pasieksi pirmą gatvę, tai pasisuk po dešine — į pietus. Tik stubėk, nes gali pasivyti!..

— O kaip-gi bus su tavim? — klausia Mikas lišdamas pro langą.

— Greičiau, greičiau, negaišink laiko! — stumia Jurgis Miką laukan.

Ir toje valandoje pasigirdo smarkus bildėsis į duris ir garsus balsai, bet Mikas jau nesuprato užpuolikų kalbos, nes pradėjo lipti žemyn prisilaikydamas išleisto pro langą skuduro. Vos nusileido siena porą sieksnių ir staiga visu smarkumu pasileido aukštienykas žemyn, tvirtai laikydamas rankoje nutrukusį skudurą ir momentaliai puolė į ką tokio minkšto. Nieko nesusižėdęs, net visai menkai susitrenkęs, skubiai pakilo Mikas ir stovėdamas, tarsi debesyje, pakilusiu pelenu dulkėse ir prurkšdamas dairosi į kur bėgti. Toje valandoje nupuolė Mikui ant galvos pasilikęs Jurgio rankose galas skudurio ir greitai pasigirdo užsidarančio lango aidas. Pažvelgęs Mikas į langą ir negalėdamas

nieko pamatyti per pakilusius dulkių bangas, skubiai pasileido bėgti per tuščią plečių ir nurodytą pusę.

— Antai bėga į Rytų gatvę... Greičiau vykitės! — pasigirdo paskui bėgantį Miką plonas, spiegiantis vyro balsas.

(Dar neviskas).

AUTORIAUS ŽODIS.

Kadangi dauguma „Tėvynės“ skaitytojų griežtai reikalauja apysaką „Gyvenimo Dumble“ išleisti į atskirą knygą, kartu pasižadėdami patys finansškai paremti jos išleidimą ir tuo žvilgsniu pasidarbuoti tarpe savo draugų, todėl galutinai nutariau patenkinti tų „Tėvynės“ skaitytojų reikalavimus ir šią apysaką išleisti į atskirą knygą. Vienok tas išleidimas priguļės nuo to, kiek tatai parems finansškai „Tėvynės“ skaitytojai, iš anksto užsiprenumeruodami šią apysaką, nes tik prenumeratos keliu tegalėsiu ją išleisti.

Ši apysaka padarys apie 400 puslapių knygą, kurios kaina bus nemažiau \$1.50 už vieną neapdarytą egzempliorių po išleidimui. Tačiau, kurie dabar užsiprenumeruos ir tuo budu pagelbės šią apysaką išleisti, tie gaus šią knygą tik už vieną dolerį neapdarytą, arba gražiais audeklo apdarais už \$1.50. Prenumeratą jau dabar galima siųsti ir juo greičiau susirinks užtekintas skaitlius prenumeratorių, juo greičiau bus galima šią apysaką išleisti. Prenumeratą galima siųsti sekamu antrašu: S. E. Vitaitis, 307 W. 30-th St., New York City. Jei prenumeratų užtekintai nesuririnks ir nesudarys kito budo šitos apysakos išleidimui, tai prenumeratoriams bus gražinti visi pinigai ligi vieno cento.

Kadangi aš pasitikiu „Tėvynės“ skaitytojų pasižadėjimams man pagalbėti šią apysaką išleisti, todėl rankraštį jau išsiunčiau į Lietuvą, kad mūsų pasižymėję literatai prirengtų jį spaudai ir todėl su šiuo numeriu šią apysaką pertraukiu spausdinę „Tėvynėje“. Dar apie vienas ketvirtadalis šios apysakos nespėta perleisti per „Tėvynę“.

Kad parodžius šios apysakos skaitytojams net kokiais raginimais mane verčia ją išleisti, čionai perspausdinu vieno „Tėvynės“ skaitytojų atsiliepiamą ir visuomenę:

„Šiuomi atsišaukiu į visus mylinčius skaityti knygas žmones, kad pasirupintumėm išleidimu geresnių mūsų originalių literatos kurinių. Dauguma mylinčių skaityti knygas nusiskundžia, kad lietuvių kalboje yra labai maža gerų knygų, o ypač dabartiniu laiku visiškai sumažėjo išleidimas didesnių literatos kurinių. Nors tai yra labai apgailėtinas dalykas, bet kaltinti ką nors už tai negalima. Juk ir šiandien lietuviškų spaustuvių lentynose apkrautos geromis knygomis, kurių beveik niekas nenori pirkti ir tuo budu spaustuvės ir kiti knygų leidėjai tankiai negali nei savo idėjų pinigų išleidimui knygų išrinkti.

„Vienok nežiurint tu, mums, „Tėvynės“ skaitytojams, butinai reikėtų išleisti dabar „Tėvynėje“ spausdinamą S. E. Vitaitio apysaką „Gyvenimo Dumble“, kuri yra labai užimėjų ir teisingai nušviečiančiu Amerikos lietuvių gyvenimą veikalui. Ši apysaka yra labai pagaiduojama tiems žmonėms, kurie dar tik pradeda knygas skaityti, nes ji yra pilnai suprantama kiekvienam ir kartu labai užimanti. O mūsų kiekvieno yra pareigą pratinti mažiau apšviestus žmones prie skaitymo, kad tuomi apsaugojus juos nuo blogų papratimų, kuriais jie naikina savo brangų laiką, sveikatą ir pinigų. O ši apysaka kai kartas yra tuomi įrankiu, kuris pritrauks kiekvieną prie skaitymo. Todėl aš skiriu šios apysakos išleidimui 10 dol. ir reikalauju, kad autorius ją tuojaus išleistų. Tikiuosi, kad ir kiti „Tėvynės“ skaitytojai parems didesnėmis sumomis, kurias vėliau galės atsiimti knygomis, o dauguma tai tikrai užsiprenumeruos ir greitu laiku susidės reikalinga suma pinigų šios apysakos išleidimui. Kam norisi matyti šią apysaką atspausdintą į atskirą knygą, meldžiu tuojaus atsiliepti pas jos autorių p. S. E. Vitaitį ir parėčialauti jį, kad jįsai pasistengtų kuogreičiausiai ją išleisti. Žinoma, reikalauti gali tik tas, kuris kartu su reikalavimu atsiųs nors prenumeratą šios apysakos išleidimui.

Jonas Kirvelis,
Grand Rapids, Mich.”

SLA. Auksinis Konkursas

KIEKVIENO SLA. NARIŲ PAREIGA DARBUOTIS.

Kokia mano nuomonė apie SLA. visais „Tėvynės“ redaktorius paduotais klausimais, tai tą pilnai atsako mano priglūdimas prie šios organizacijos per pastaruosius 27 metus ir pareiškiant tai, kad SLA. yra man artimiausia prie širdies iš visų Amerikos lietuvių organizacijų. Viskas ką norėčiau prie šios progos pareikšti, tai kas kenkia mūsų organizacijos buvimui ir kas reiškia daryti, kad visus Amerikos lietuvius prie S. L. A. pritraukus.

Mums, senesniems SLA. nariams, yra gerai žinoma kokių sunkenybių mūsų organizacijai teko pergyventi praeityje. Užtenka prisiminti apie 20 metų atgal, kuomet mūsų organizacija Wilkes-Barre Seime persiskyrė su kunigais. Tuomet buvome tikrai lyg ir pabludę ir nežinojome net kas daryti. Atmenu gerai, kaip tuomet gyvendamas Westville, Ill., mūsų kuopa net per tris mėnesius jokios žinios iš Centro negavo, vienok stipresnės dvasios nariai pasiryžome laikytis iki galo. Nors prisėjo sunki našta per katastrofišką organizacijos gyvenimą pernešti, vienok kaip sakiau, stipri dvasia ir vienybė pergalėjo visas kliūtis ir sunkenybes ir mūsų organizacija susilaukė šviesesnių dienų.

Vienok ir vėliaus mūsų organizacijai dar teko ne vieną krizę pergyventi. Ypač tingai organizacijai yra kenksmingi sufanatikėję partizantai, kurie kitų S. L. A. narių galvomis nori važinėti su savo partijinės politikos ratu. Gerai atmenu ir tuos laikus, kuomet Detroito 21 kuopoje užviešpatavo panašūs fanatikai partizantai ir 245 narių balsą laikė niekais ir sprendavo nekaltus narius, kurie drįso pasipriešinti tų diktatorių despotizmui. Dar ir šiandien mūsų organizacijos kuopose yra nemaža tokių atsitikimų, kur įsigalėję toki fanatiški partizantai terorizuoja nekaltus narius ir tuo būdu kenkia mūsų organizacijos buvimui. Todėl, mano nuomone, reikalinga dėti visų pastangų, kad mūsų kuopas ištraukus iš po šios tokios diktatūros, nes tik tuomet bus galimybės mūsų organizacijai plėtotis, kuomet ji laisvai, jokių politikierių nevaržoma, galės tvarkingai ir ramiai savo užsiėmimams tikslų siekti. Tuomet ir plačioji Amerikos lietuvių visuomenė jai pritaris ir prie jos dėsiai visai neraginama. Jokiai organizacijai niekas negali tiek pakentėti, kiek jos pačios naminiai vaidai.

Prie kiekvienos progos pareiga kiekvieno SLA. nario savo pažįstamiems paaiškinti apie SLA. tikslus. Tai yra geriausias pasėlis mūsų organizacijai. Viena, kitą kartą žmogus išgirdęs apie tokią praklinę organizaciją, pats pradeda ją domėtis ir galų gale ateina prie jos prisirašyti, jei kuopos organizatorius nepas-

kubina jo prirašyti. Aš pats šitai praktikuojau ir man pavyko ne vieną prikaltinti prie SLA. Tik aš nuotokio kandidato į SLA. narius paimu antrašą ir perduodu organizatoriui, o mūsų kuopos gabus organizatorius jau surankioja visus tokius kandidatus. Jei kiekvienas SLA. narys šitaip elgtųsi, tai mūsų organizacija šiandien jau turėtų tris kartus daugiau narių, negu dabar turi. Apart to, kiekvienos kuopos pirmininko pareiga nepraleisti nei vieno kuopos susirinkimo neparašyti prie SLA. savo moteris ir vaikus, kurių šeimynos dar nepriguli.

Vengdami pačioje organizacijoje barmių ir vaidų ir kiekvienas narys atlikdamas savo pareigas, paagituojant už organizaciją prie kiekvienos progos, pasieksime tos narių skaitlinės, ko negalėsime pasiekti nei kongresų, nei kitų įmonių pagalba. Mūsų organizacijos ateitis yra mūsų pačių rankose.

Jonas Kirvelis,

SLA. UŽIMA PIRMĄ VIETĄ AMERIKOS LIETUVIŲ GYVENIMUOSE.

1. Mano abelna nuomonė apie SLA. yra tokia, kad Amerikoje nėra kitos tokios lietuvių organizacijos, kaip SLA. Jinais yra geriausia ir prieinamausia organizacija kiekvienam lietuviui ir lietuvaitei ir net mažiems vaikams.

2. SLA. apdraudus ir pašalpos žvilgsniu yra labai naudingas kiekvienam darbo žmogui — daug naudingas, negu bile kuri apdraudus kompanija, ar kitos panašios organizacijos. Jis naudingiausias delto, kad prie jo prigulėti yra daug pigiau, negu prie bilė kurios apdraudus kompanijos ir tam panašiu draugijų knuizatoriais tik tokius žmones, kurie yra pasiryžę pasidaruoti savo organizacijai, prikabinant kuodaugiau siai naujų narių prie SLA. ; b) Centras privalo garsinti pašalinuose laikraščiuose SLA. naudingumą kiekvienam lietuviui, pažymint S. L. A. nuveiktus naudingus darbus, ką gauna SLA. nariai iš tikros nelaimės ir ką gauna jų šeimynos jiems pasimirus; c) Kuodaugiau siai rašyti organe agitatyviškų straipsnių už SLA. ; d) Nuo latos raginti kuopas, kad imtųsi agitatyvio darbo prirašymui naujų narių prie SLA.

3. SLA. Amerikos lietuvių gyvenime vaidina neapsakomai svarbų vaidmenį. Jisai užima pirmą vietą mūsų gyvenime ne tik savo didumu, bet ir suteikimu apdraudus, pašalpos, labdarybės ir apšvietos darbu. S. L. A. suteikia pašalpą našlaičiams ir šiaip pagalbos reikalingiems S. L. A. nariams, šelpia mokslivius, leidžia naudingą laikraštį „Tėvynė“, spausdina naudingas knygas ir jas daugumoje atsitikimų beveik visai veltui skleidžia mūsų visuomenėje.

4. Kiek SLA. yra prisidėjęs išgavimui Lietuvai nepriklausomybės, tai rodo gali būti aišku kiekvienam, kad SLA. šiuo žvilgsniu yra pasidarbavęs daugiau, negu bile kuri Amerikos lietuvių organizacija. Juk kiekvienam yra labai gerai žinoma, kad SLA. kuopos ir apskričiai rinko ir patys dėjo aukas Lietuvos nepriklausomybei išgauti, pirkė Lietuvos Laisvės Paskolos bonus, šaukė susirinkimus, rengė prakalbas, kuriose buvo aiškina Lietuvos reikalai ir išnešama kiekvienu atsitiki-

mu tam atatinamos rezolucijos, kurios buvo siuntinėjama kaip Suv. Valst. valdžiai, taip ir užsieniui, vis reikalaujant užtarti Lietuvos reikalus ir suteikti Lietuvos žmonėms pagalbos.

5. Ne tik verta, bet būtina reikalinga kiekvienam Amerikos lietuviui kuogreičiausiai prisirašyti prie S. L. A., nes tik tuo būdu jįsai pilnai gali atstumt nuo savo gyvenimo durių nežinomo rytojaus smėlką. Jau aukščiau minėjau, kad kiekvienam Amerikos lietuviui daug parankiau ir pigiau prigulėti prie SLA., negu prie apdraudus kompanijų, arba kitų organizacijų visais atžvilgiais. Pareiga kiekvieno SLA. nario prirašyti prie šios naudingos organizacijos ir savo kudukius. Apart to, kiekvienas SLA. narys yra šios organizacijos valdytoju. Jisai gali lankyti kiekvieną kuopos susirinkimą, gali svarstyti organizacijos reikalus ir juos pakreipti ton linkmėn, kurion jam išrodytų daug geriau ir naudingiau kaip pačiai organizacijai, taip ir jos nariams.

6. Naudą SLA. nariai iš savo organizacijos turi daug didesnę, negu tatau galima kam nors apskaityti. Medžiaginė nauda visiems yra aiški ir apie tai daug kalbėti nepriseina. Bet apart medžiaginės naudos kiekvienas dar turi ir dvasinės naudos, nes jįsai gauna veltui didelį, pilną naudingų pasisikaitymų savaitinį laikraštį „Tėvynė“, gauna labai pagiginta kaina naudingų knygų, turi progos patsai šnevisis ir kitus šviesti, nes kuopos gali rengti prakalbas, paskaitas, teatrus, steigti knygyms ir tt.

7. Kurio būdu butų galima pritraukti didesni skaitliu Amerikos lietuvių prie SLA., tai tam yra daugelis būdu, kuriuos gali praktikuoti ir pačios kuopos ir Centras. Mano nuomone, vertėtų kuoplačiausiai išnaudoti sekami budai: a) Kuopos privalo rinkti organizatoriais tik tokius žmones, kurie yra pasiryžę pasidaruoti savo organizacijai, prikabinant kuodaugiau siai naujų narių prie SLA. ; b) Centras privalo garsinti pašalinuose laikraščiuose SLA. naudingumą kiekvienam lietuviui, pažymint S. L. A. nuveiktus naudingus darbus, ką gauna SLA. nariai iš tikros nelaimės ir ką gauna jų šeimynos jiems pasimirus; c) Kuodaugiau siai rašyti organe agitatyviškų straipsnių už SLA. ; d) Nuo latos raginti kuopas, kad imtųsi agitatyvio darbo prirašymui naujų narių prie SLA.

8. Reikalinga kuodaugiau siai vesti agitacijos per organą, kad SLA. nariai prirašytų savo kudukius prie SLA. Dabar labai daugelis yra tokių SLA. narių, kurie patys priklauso prie šios naudingos organizacijos, o jų kudukiai priklauso prie įvairių apdraudus kompanijų. Todėl reikalinga nuodugnai jiems nurodyti, kad daug didesnę naudą ir mažiau kainuoja jų vaikams prigulėti prie SLA., negu prie apdraudus kompanijų. Kuomet nariai supras tą skirtumą, tuomet jie savo kudukius prirašys prie S-

L. A., o jau tuo patim kartu bus gaminami ateičiai nariai ir didžiųjų skyriam, nes kudukiai prigulėdami SLA. ir priraugę prie didžiųjų skyriaus, jau neis ieškoti kitų organizacijų, bet pasiliks SLA. nariais ant visados.

J. F. Makoveckas.

SLA. NE VIENĄ IŠGELBĖJO IŠ MIRTIES NASRŲ.

1. SLA. yra naudingiausia iš visų Amerikos lietuvių organizacijų. Naudingesnės nei su žiburiu negalima rasti.

2. SLA. ne vienam našlaičiui ir ne vienai našlei nušlostė ašaras ir suteikė galimybės išsigelbėti iš skurdo nasrų. Tukstančiams savo narių atėjo į pagalbą ištikus nelaimėi ir laiku suteikta broliška mūsų brangios organizacijos pagalba ne vieną išgelbėjo net ir iš mirties nasrų.

3. Kiek naudos SLA. padarė Lietuvos nepriklausomybės kovoje, tai sunku būtų ir apskaityti. SLA. Centras ir jo kuopos visuomet buvo lietuvių tautinio susipratimo punktais, kuriuose buvo auklėjami lietuvių tautinių darbų darbuotojai. Taipgi iš čionai buvo visuoim atremiami visi lietuvių ir Lietuvos priešai. Kiek aukų sudėta Lietuvai SLA. narių, kuopų, apskričių ir SLA. Seimuose, tai tą gali parodyti tik dalinai esanti užrašai. Didesnė dalis tų aukų sunku ir parodyti, kad yra SLA. narių pasidarbavimu surinktos. Vienok jau užtenka to, ką galima parodyti, nes ir čionai atrasime šimtus tukstančių dolerių. O kiek laisvos idėjos pateiktai per „Tėvynė“, tai su tuomi niekas negali susilyginti.

4. Netik verta, bet būtina reikalinga kiekvienam Amerikos lietuviui prisirašyti prie SLA., nes kiekvienas SLA. narys turi didžiausią naudą iš to visais atžvilgiais. Priglūdamas prie SLA. jautiesi lyg esantis tarpe keliolikos tukstančių brolių ir seserų ir žinai, kad ištikus nelaimėi nebūsi apleistas. Tiesa, visi išmintin gesnieji ir rimtesnieji Amerikos lietuvių priguli prie SLA., bet mūsų visų yra pareiga pritraukti prie šios prakilnios ir naudingos organizacijos kiekvieną lietuvi, o su laiku ir jie pastos rimtais ir išmintingais žmonėmis.

5. Daugiausiai Amerikos lietuvių galima pritraukti prie SLA. ruošimu konkurso vajų ir rengimu prakilbių maršrutų apskričius palaikančiose kuopose ir net tokiose kolonijose, kur dar nėra SLA. kuopų. Vienok tokiose SLA. lėšomis rengiamose prakalbose turi burašyti savo kudukius prie SLA. Dabar labai daugelis yra tokių SLA. narių, kurie patys priklauso prie šios naudingos organizacijos, o jų kudukiai priklauso prie įvairių apdraudus kompanijų. Todėl reikalinga nuodugnai jiems nurodyti, kad daug didesnę naudą ir mažiau kainuoja jų vaikams prigulėti prie SLA., negu prie apdraudus kompanijų. Kuomet nariai supras tą skirtumą, tuomet jie savo kudukius prirašys prie S-

M. Kasparaitis.

PAVĖLUOTAS DARBAS.

Pavėlavau prie mūsų darbimėtės. Bet misliju, visgi yra geriau savo pareigą atlikti kad ir vėlai, negu niekad. Yra smagu pridėti savo pyletę prie pastatyto ir šiandien tvirtinamo mūsų lietuviško-tautinio trobėsio. Nuo paskelbimo SLA. Auksinio Konkursu, per keturis ir pusę mėnesius „Tėvynės“ špaltos buvo užpildytos įvairių įvairiausiai darbuotojų straipsniais, kurie nušviečia nuveiktus SLA. darbus. Mano-gi tikslas yra nurodyti trukumus tų mūsų darbų, kurie toli gražu neina tuo keliu, kuriuo turėtų eiti.

Kas nieko neveikia, nedirba, tas nedaro nei klaidų. Taigi ir SLA. darbuotojai, ypatingai aukščiausioji įstaiga — Seimai, mano supratimu, daro stambiai klaidą, kuomet mūsų organizacijai, SLA., atėitį taisyso nuo pačių tvirtų pagrindų. Aš šitai sakydamas turiu mintyje mūsų jaunąją kartą, ant kurios remiasi SLA. ateitis ir apie kurią SLA. taip mažai rūpinasi; juk lietuvių jaunuoimėn šiandien žusta amerikozmo bangotiuvių tautinių darbų darbuotojai. Šiandien dauguma lietuvių tautinių darbų vaikais jau nesuskalba. Jaunuoimiai didžiuojasi angliška kalba ir viską, kas yra lietuviško niekina. Jie rašosi prie svetimtaučių organizacijų ir mes į tą viską ramiai žiurime. Šiandien, kada imigracija yra ant tiek suvaržyta, kad lietuvių ateivių skaitliaus negalima įžiūrėti nei viduryje dienos net su žiburiu ir todėl kyla pats savaimi klausimas: Kas bus ateityje, kuomet visi senieji SLA. darbuotojai užbaigs savo darbą — atsiguls po šalta vėlėna. Argi SLA. yra lemta gyvuoti tik tol, kol mes esame gyvi? Jei taip, tai mūsų darbas nėra didelės svarbos darbu.

Imkime pavyzdį iš gyvenimo — iš vietinių lietuviškų draugijų, ypatingai kietųjų anglių apylinkėje. Prieš dvidešimt metų čion gyvavo tvirtos ir skaitlingos lietuvių draugijos, bet šiandien iš jų visų užsiliko pas lietuvius tik atmintis. Su šiomis draugijomis atsitiko tas, kad jos visos žuvo delto, kad seni nariai-darbuotojai išmirė, o nauji neprirašė. Kas atsitiko su mūsų lokavimės draugijomis, tas gali atsitikti ir su SLA., jei mes nebusime ant sargybos ir netvirtinsime mūsų organizacijos nuo pačių pamatų.

Mano nuomone, mūsų organizacijos darbuotojams reikalinga prisilaikyti senkančių principų:

1. Eikime visi prie darbo; kiekvienas bukime tikru S. L. A. tikslų skelbėju-apaštalu. SLA. organizatoriai privalo eiti bakužė nuo bakužės ir apskaitinti apie S. L. A. šventą lietuvišką evangeliją.

2. Jei brolau prirašiai prie SLA. šeimynos tėvų, tai stengkis prirašyti ir jau nuolius-kudukius, atmindamas, kad ant jaunuolių remiasi SLA. ateitis.

3. Jei SLA. organizatoriui nepasisekė prirašyti lietuvių prie SLA. rastauros, krautuvėje, ar sutiktą gatvėje, tai nenusimink, nepadėk darbo į šalį, bet prie

pirmos progos atflankyk to lietuviu namus, kada jis užbaigęs sunkų dienos darbą mąsto apie savo šeimynos laimę ir tuomet jam paaiškink apie SLA.

4. Nedėk jokios svarbos ant kalbų ir užsiuolimų ant SLA., nežiurint ar tie užsiuolimai butų švelnus, apdailyti iš kairės, ar jie butų žiaurus, triukšmingi, iš dešinės. Užpuolikams trumpai atsakyk, kad SLA. apgina jo geri darbai. Turi suprasti, kad SLA. niekintojai yra svetimi mums, lietuviams, gaivalai; jie yra šamti trukumas tų mūsų darbų, kurie toli gražu neina tuo keliu, kuriuo turėtų eiti.

Taigi šiais keturiais patarimais besivaduodamas broli-

darbuotojau eik į tarpą lietuvių ir skelbk SLA. prakilnius tikslus. Jei tokių darbuotojų atsiras bent kelias šimtus, tai trumpame laike SLA. susilauks šimtus tukstančių narių, ko aš iš gilumo širdies linkiu.

Senas Šviesnešis.

— Šveicarijos firmos prašo pas turkus monopolinių koncesijų prekiavimui Angoros katėmis. Šveicarijai planuoja išvesti iš Turkijos apie 1 milioną garsiųjų Angoros kačių kas metai, kurias galima nupirkti Turkijoje po vieną dolerį kiekvieną, o vėliaus parduodant Amerikoje, Anglijoje ir kitur galima gauti mažiausiai po 50 dol. už kiekvieną.

S. L. A. REIKALAI

SLA. 5-to APSKR. KUOPOMS. Nedėlio. 3 dieną birželio, įvyks SLA. 5-to apskričio suvažiavimas Labor Lyceum svetainėj, 949-959 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. Prasišės 1 valandą po pietų.

Visos šios apylinkės kuopos pasistengkite prisiusti savo atstovus. Bus apkalbama ir svarstoma visa eilė svarbių S. L. A. reikalų. Taipgi bus svarstoma ir priimama šio apskričio taisyklės bei konstitucija. Kurios kuopos dar neužsimokėjot savo duoklių į apskritį, galite man prisiusti duokles arba įduoti savo atstovams atvežti į suvažiavimą.

E. N. Jeskevičiūtė.
SLA. 5-to Apskr. Sekr.,
46 Ten Eyck St.,
Brooklyn, N. Y.

PROTOKOLAS

SLA. 7-to apskričio, 18-to suvažiavimo, įvykusio balandžio 22 d., 1923 m., Owl's Hall svetainėj, Wilkes-Barre, Pa.

Sesija Pirma.
1. Suvažiavimą atidarė apsk. pirm. V. Kamarauskas 10:15 val. ryte.

2. Mandatų sutvarkymui, paskirta komisija: A. Galinskas ir K. Demikis ir ženklelių pritegimui paskirta panelė Baldauskiūtė.

3. Deleгатų pribuvo nuo sekančių kuopų:
1 kp., Edwarsville, Pa. — S. Paukštis, V. Kamarauskas, S. Tamulevičius, A. Matulevičius, J. Gibavičius ir J. Janušonis.
6 kp., Plymouth, Pa. — M. A. Raginskas.

7 kp., Pittston, Pa. — J. Kazakevičius, A. J. Galinskas, J. S. Gilvickas, S. Norkus, F. Ramiza ir J. Šalna.

12 kp., Nanticoke, Pa. — B. Asadauskas ir S. Bieliavičius.
30 kp., Scranton, Pa. — F. Živatas ir K. Zorskas.

33 kp., Miners Mills, Pa. — J. Miškauskas, V. Kubilskas ir P. Sungaila.

35 kp., Wilkes-Barre, Pa. — J. Stankevičius, C. Kasparavičius, A. Grybas ir J. Sadauskas.
45 kp., Hazleton, Pa. — J. Stasiulevičius.

67 kp., Luzerne, Pa. — V. Rykelis ir B. Savickas.

86 kp., Lee Park, Pa. — K. Masčinskas, V. Jasaitis ir M. Bendorius.

72 kp., Plainsville, Pa. — A. Milius.

79 kp., Inkerman, Pa. — P. Tamošiusas ir A. Kemežys.
85 kp., Edwarsville, Pa. — J. Parulis ir S. Maslauskas.

110 kp., Plains, Pa. — J. Derius, A. Dzermeikas, J. Liegus ir J. Montvilas.

115 kp., Wilkes-Barre, Pa. — K. Demikis, J. Kundrotas, J. G. Alenskas ir J. J. Nienius.

267 kp., Wyoming, Pa. — A. Botyrius ir M. Baldauskiūtė.

4. Dalyvavo 42 delegatai nuo 15 kuopų.

5. Suvažiavimo vedėju dauguma balsų išrinktas F. Živatas, pagalbininku — J. Stankevičius.

6. Sulig apskričio tvarkos apskr. sekretorius buna ir suvažiavimo sekretorium.

7. Rezolucijų ir kuopų įnešimų sutvarkymui paskirta komisija: K. Demikis, A. Galinskas ir J. Kundrotas.

8. Protokolas 17-to suvažiavimo skaitytas ir vienbalsiai priimtas.

9. Tarimai apskr. valdybos skaityta ir priimta. Tarimai reikalaujanti 18-to suvažiavimo užgirimu, palikta prie svarstymo neužbaiktų reikalų.

10. Apskričio valdybos raportai:

a) Pirmininko raportas išduotas ir priimtas; rekomendacijos palikta prie svarstymo bėgančių reikalų.

b) Vice-pirm. raportas išduotas ir priimtas.

c) Apskr. sekr. raportas skaitytas ir priimtas; rekomendacijos palikta prie svarstymo bėgančių reikalų.

d) Finansų sekr. raportas išduotas ir priimtas.

e) Iždininko raportas paliktas iki išdo globėjai savo raportą parupins antrai sesijai.

f) Organizatoriaus raportas išduotas ir priimtas.

11. Apskr. pirmininkas iš suvažiavimo paliuosuojamas iš priezasties svarbiu reikalų.

12. Nutarta eiti pietų ir antrą sesiją pradėti 1:30 val. po pietų.

Sesija Antra.

1. Sesiją atidarė suvaž. vedėjas F. Živatas 1:30 val. po pietų.

2. Deleгатų vardoaukis: delegatai visi į sesiją pribuvo.

3. Raportai iždininko ir išdo globėj skaityti ir priimti.

4. Įnešimas, kad būtų surengta prakalbų maršrutas ir po apkalbėjimo nutarta maršrutą surengti kaip greitai galima. Darbas pavestas apskr. valdybai.

5. Įnešimas, kad suvažiavimas nominuotų maršrutui 5 kalbėtojus SLA. narius, iš kurių valdyba vieną gautų už kalbėtoją. Nominuota sekanti: A. Bimba, T. Dundulis, J. V. Liutas, Z. Puišitė ir N. Ješkevičiūtė.

6. Nutarta SLA. Našlių ir Našlių Fondo vajui skirti visą spalį mėn. ir laike spalį mėn. daryti atsišaukimus į visas apskričio ribose gyvuojančias kuopas, kad kiekviena pasidaruotų naudai N. ir N. fondo. Darbas pavesta apskr. valdybai, kuri jau tą darbą pradėjusi.

7. Nutarta surengti vasaros išvažiavimą T. L. dieną; valdyba praneša, kad Rocky-Glen parkas pasamdytas ant rugpjūčio 1 d., š. m. Valdybos darbas užgirta ir pavesta visas tas reikalas užbaigti.

8. Nutarta išvažiavimo pelną skirti N. ir N. fondui.

9. Nutarta, kad visos apskr. kuopos parupintų po vieną darbininką išvažiavimui, kurie bus reikalingi parke.

10. Kuopų įnešimai:

a) Įnešimas 33 kp., kad SLA. 7-tas apskr. užmegstų draugiškus ryšius su A. L. D. L. D. 12-tu apskr. apšvietos reikale, dauguma balsų atmetta.

b) Įnešimas 33 kp., kad į apskr. išvažiavimą parke būtų užkviesti kalbėtojai A. Bimba arba N. Ješkevičiūtė. Palikta valdybos nuožniurui.

c) Įnešimas 33 kp., kad 18-tas suvažiavimas išneštų protesto rezoliuciją prieš organo „Tėvynės“ redaktorių S. E. Vitaitį, neva už peržengimą Seimų nutarimų ir suvarankiai politikavimą. Įnešime faktai užmetimo nepažymėti ir tos kuopos atstovai parparodyti negalėjo. Įnešimas atmettas.

d) Įnešimas 115 kp., kad 7-to apskričio išdan, kuopos mokytų po 5c. metinių mokesnių vėltui dabar mokamą 10c. Palikta metiniam suvažiavimui galutinai išspręsti.

e) Įnešimas 115 kp., kad S. L. A. paskelbtų Knygų Konkursą ir būtų dalinamos knygos veltui naujiesiems nariams sulig apsaugos laipsnių proporcingai. Palikta ant toliau.

f) Skaitytas laiškas nuo Kristupo Indulio, SLA. 1 kp. nario ir persiūstas apskričiai per 1 kuopą, su prašymu ligoje pagalbos, kuris yra nustojęs regėjimo. Po ilgų diskusijų nutarta K. Induliu skirti auką \$25.00 iš išvažiavimo pelno ir pinigų tuojaus paimti iš apskr. išdo. vėliaus išdan sugrąžinti. Kartu rekomenduota, kad atstovai ir kuopos praplatintų tikėtus K. Indulio sušelpimui.

11. Įnešimas, kad iš apskr. išdo paaukauti \$100.00 Lietuvos socialdemokratams ir liaudininkams agitacijai į Seimo rinkimus. Įnešimas atmettas.

12. Įnešimas, kad paaukauti iš apskr. išdo \$25.00 L. M. G. Komitetui. Įnešimas priimtas. Nutarta auką \$25.00 vardu p. Sleževičienės pasiūsti Baltie Statės Bankui New Yorke.

13. Nutarta visos bilos, už svetainę ir valdybos lėšų atmokėti.

14. Vieta 19-tam suvažiavimui, kaip paprastai, paskirta Wilkes-Barre, Pa. Laiką nustatyti palikta valdybai. Tuomi suvažiavimas užsibairogė.

SLA. 7-to apskričio finansų stovis:

Table with 2 columns: Description and Amount. Rows include: Iki 17-to suvažiavimo izde buvo \$269.41, Per 17-tą suvaž. sumokėjo 52.00, Per 18-tą suvaž. sumokėjo 59.50, Viso — \$380.91, Per 17-tą suvaž. išmokėta \$25.55, Per 18-tą suvaž. išmokėta 64.14, Viso išmokėta — \$89.69, Apskr. izde lieka: \$191.22, L. L. Bonais 100.00, Viso — \$291.22, J. S. Gilvickas, SLA. 7-to apskričio sekr., 34 1/2 Union St., Inkerman, Pa.

TEVYNES MYLETOJU DRAUGIJOS PRAKALBŲ MARS-RUTAS.

Tėvynės Myletojų Draugija rengia g. V. K. Račkauskui šiose vietose eilę prakalbų apie TMD. ir sykiu apie mūsų kultūros ir ekonomijos dalykus: 21 d. gegužio — Lawrence, Mass.

22 d. gegužio — Boston, Mass.

23 d. gegužio — Lynn, Mass.

24 d. gegužio — Norwood, Mass.

25 d. gegužio — Worcester, Mass.

28 d. gegužio — New Britain, Conn.

29 d. gegužio — Union City, Conn.

30 d. gegužio — Ansonia, Conn.

31 d. gegužio — Kearney, N. J.

2 d. birželio — Baltimore, Md.

3 d. birželio — Philadelphia, Pa.

4 d. birželio — Binghamton, N. Y.

5 ir 6 birželio — Pittsburg, Pa.

Visų pažymėtų kuopų melžiamie kuogreičiau paimti salę prakalbam ir pranešti kuogreičiau TMD. sekretoriui (J. Sekys, 101 Oak St., Lawrence, Mass.) salės vardą ir vietą (gatvę ir numerį). Taipgi pažymėkite, kiek reikės plakatu del išgarsinimui.

TMD. leidžia Wello Visasvietinę Istoriją („Outline of History“ — „Istorijos Braižiniai“). Leidinys susidės iš trijų didelių tomy, taigi Draugijai tuoj reikalinga daug pinigų del leidimo. Visose pažymėtose kolonijose ir kuopose nariai turi dirbti kvotvirčiausia, kad gaus kuodaugiausia naujų narių ir išparduoti TMD. literaturos. Šiose g. V. K. Račkausko prakalbose turime mes visi nariai suvienyti savo spēkas, kad kuopas padidinti ir Draugiją išauginti dvigubu skaičium narių. Šiose rengiamose prakalbose taipgi bus daug domės atkreipta į mūsų švietimasi, ypač į Auszros sukaktuves keturiasdešimties metų. TMD. stovi sargyboje apšvietos ir mūsų kulturos, taigi pasistenkime, kad visose kolonijose, viršuje pažymėtose, būtų sekmingai surengtos prakalbos ir kad mūsų liaudis skaitlingai jas atlankytų.

Tėvynės Myletojų Draugijos Centro Valdyba.

PITTSBURGH'O IR JO APY-GARDES LIETUVIAMS.

Kuomet mane areštavo, kaip politikinį „prasikaltėję“, žmonės pradėjo visai apie tai kalbėti. Kai kurie sakė, kad Baltrušaitis jau nepaleis. Dabar aš esu paleistas, visiškai liuosas. Tačiau eina paskalas, kad Baltrušaitis, girdi, nieko nedirbs savo spaustuviėje; nei plaukai, nei nemanau, kad tai piktu noru kalbama. Gal tai eina iš to spėliojimo, kad aš turėsiąs daug „baderio“ su byla. Nieko panašaus. Bet žmonės, skaitę apie tai laikraščiuose, turi teisę visai spėlioti. Iš laikraščių tai tikrai „Tėvynė“ gerai rašė, tai yra: padavė laikraštine žinia be jokios tendencijos, be spėliojimų, ar politikavimo. Politikauti tai „Laisvė“ daugiausia politikavo: mėgino net išnaudoti tuos areštus tam, kad mane įtikintų, jog aš turiu prisidėti prie jų Darbininkų Partijos, — kitaip sakant, kad mane varu-bauginimu įvairius į tą Partiją. Tai neišmanymas. Tai gėda! Na, tiek to.

Mane buvo areštavę pėnyčioj, 27 d. balandžio, vakare. O kitoj pėnyčioj, 4 d. gegužės, po pietų, paleido. Paleido be jokios kaucijos. Nebuvo jokios mano bylos, jokio tardymo nei pas skvairą, nei jokiam kitam teisme. Tiesiog esu paleistas, visai laisvas, nieko nekaltas. „Dviejų trokų“ literaturos iš manęs neišvežė, nors turu daugiau, kaip tiek, savo knygu krautuvėj ir savo skaityklos. Paėmė tik mažą pluoštelį rankraščių, iškarpu, laikraščių ir katalogų, — tik „samples“. Viską žadėjo sugrąžinti, kai apsidirbs su visais kitais. Jokios

mano bylos nebus, niekas manęs tuomi „nebaderius“ ir aš dabar dirbu namie, kaip visada, rašau ir verčiu lietuviams dokumentus ir dirbu spaustuviėje viską, ko kam reikia. Mano areštus buvo nereikalingas, klaidingas. Didelė žmonių didžiulma turbūt tai jautė, nes apie mane gerai kalbėjo. Tiems tauriu širdingą ačiū! O kurie blogai kalbėjo, tai dabar, tikiu, kalbės žmoniškai.

J. Baltrušaitis, 205 Seneca St., Pittsburgh, Pa.

EKSKURSIJA Į KLAIPĖDĄ

Labai įdomę ekskursiją Amerikos lietuviams rengia Suvienytų Valstijų Laivynas — United States Lines. Ekskursija bus „Leviathan“ laivu buvusių vokiečių laivu „Vaterland“. Šis laivas yra naujai pertaisytas ir tik pertaisyimas jo apsiėjo suvirš \$8,500,000. Yra tai naujiausias, didžiausias ir greičiausias laivas visame pasauly. Išplauks jis pirmu kartu iš New York su „Lietuvių Ekskursija“ Liepos (July) 4 d., 1923 metuose.

„Leviathan“ laivą Southampton, Anglijoje, pasitiks mažesnis laivas, nes šis okeano milžinas į Klaipėdą plaukti savo didumo dėlei negali. Visi lietuviai pasazieriai bus paimti ant mažesnio laivo ir tada plevėnuojant Amerikos ir Lietuvos vėliavoms plauks tiesiog į Klaipėdą. Bus tai svarbus nutiktis mūsų išėivijos ir tautos gyvenime: Amerika pripažino Lietuvą de jure ir dabar jos laivas apsilankys Lietuvos vandenyje ir savo apsilankymu uždės pripažinimo žymę, kad Klaipėda yra Lietuvos langas į pasaulį.

Ekskursijoje dalivaus daug žymių Amerikos lietuvių, jų tarpe advokatai, daktarai, vertelgos ir darbininkai. Kas nori gali važiuoti pirma, antra, arba trečia klesa. Važiuojant tiesiog į Klaipėdą bus sutaupta daug pinigų, kurie yra meteliojami visokioms pasportų vizoms įvairių kraštų, ir taipgi bus išvengta daug nesmagumo persikraustant su bagažu ir tam panašiai. Žymūs lietuviai yra kviečiami vadovauti tą ekskursiją, butent buti jos konduktorais.

Klaipėdoj laivas ir keleiviai bus palikti United States Lines atstovybės Kaune ir Lietuvos valdžios atstovų su atitinkamomis ceremonijomis. Kurie garsinai aplankys Juodkrantį (Schwartzort) ir ten Lietuvos juroj — mūsų prabočių vandenyje ir gintaro lopšyje — nusimaudys ir toliau trauks aplankyti Rambyną, Birutės kalną ir kitas svarbias vietas. Kurie skubinsis namo, galės važiuoti nieko nelaukiant — nuo laivo tiesiog pas saviškius.

Visi, kurie manote važiuoti Lietuvon šį metą apsilankyti arba apsigyventi, rengkitės ant 4 liepos. Bus tai mūsų istorijoj atmintina diena. Linksma paskelbti ir tai, kad kaina ne centu nebus brangesne: iš New Yorko į Klaipėdą tiktai \$107.00 trečioj klesoj, o antroj ir pirmoj klesose reguliariė kai na pagal kambarius ir vietą.

Kas galite dalyvaukite šioj ekskursijoj. Tuojaus nueikite pas vietinį arba artimiausį laivakorėjų agentą ir užsiregistruokite pirmoj, antroj arba trečioj klesoj. Jei kur nėra vietinio agento paranku, tai kreipkitės laišku prie žinomų lietuviškų laivakorėjų agentų arba tiesiog prie United States Lines, 45 Broadway, New York arba United States Lines, 75 State Street, Boston, Mass.

Kas gyvas ir galys valio Amerikos laivu su Lietuviška Ekskursija į Lietuvos Klaipėdą. Bus tai tautos diena. Nelaukdami nieko užsiregistruokite ir dalivaukite. Šios ekskursijos nieks neužmirš, kas joje dalyvaus.

Paieškojimai

Paieškau savo pačios Onos Jonikienės (po tėvais Petrauskaitės), kuri paeina iš Lapučių kaimo, Prienų parapijos; gegužio 4 d. ji mane apleido dimdama su savim dukterį vardu Leonarda 8 metų ir pusės; pasiėmė visas savo drapanas ir iš banko išsiėmė 2,960.00 dolerių; aš manau kad ji su Kaziu Pipiru išbėgo. Kas pirmas man apie ją pranes, tas gaus keturis centus atlyginimo.

VACLAS JONIKA, 3762 Hubbard Ave., DETROIT, MICH.

AUKSTOS VERTES REVOLVERIAL

\$5.68 tiktai.

Mūsų garsus „A. D. C.“ Revolveriai yra pilnai garantuojami, kurie padaryti iš geriausio mėlyno ar nieliu nušifuoto plieno, aštuonerkinis vamzdis ir graži gumo medžiagos rankena; jie padaryti dvejojo didumo: 32 ir 38 kalibris; 32 kalibras užtaisomas su šešiais šūviais, 38 kalibras — su penkiais šūviais. Tai yra labai brangūs revolveriai, tačiau mūsų specialė kaina yra tik \$5.68.

Nesiusk pinigų iš kalno — iškirpk tiktai šį apskelbimą ir prisiusk mums kartu su 40c. apmokėjimui persuntimo lėšų. Pažymėk kokio kalibro ir kokio padarymo revolverį nori. Tuos \$5.68 užmokėsi tuomet, kai revolveris bus pristatytas. Ne atidėliok, užsisiusk šiandien, nes mes jų nepadengiamis turime. THE WESTERN COMPANY, 2136 W. Chicago Ave., Dept. 340, CHICAGO, ILL.

UNITED AMERICAN LINES JOINT SERVICE WITH HAMBURG AMERICAN LINE. Trumpiausias susisiekimas su visoms dalimis LIETUVOS. Savaitiniai išlaukimal nuo Pier 86, North River, 46-48 St., New York, 12 val. diena. Kajutos su 2, 4 ir 6 lovom ant visu laivu. Dideli valgyimo kambariai, saloniai ir pasivaikėčiojimo dėniai skiriami 3 klasai. Ant laivu „Mount Clay“, „Hansa“, „Bayern“, „Mount Carroll“ ir „Thuringia“ yra specialūs kaitu. Nauji triju šriubu laivai „Resolute“, „Reliance“ ir „Albert Ballin“ patarnaus 1-mos, 2-ros ir 3-čios kl. pasazieriams. United American Lines, 30 Broadway, New York arba autorizotu agentu.

NETURIU LAIKO PASENETI.

Žmogus per anksti pasens ta. Senatvę pagamina visu liaukų pakrikimas. Liaukas naikina ligos, sunkus darbas, blogas oras, persivalgimas, paleistuvimas, įvairūs nuodai ir tt.

Žmogus gyvena tokioj draugijoj, kur dar toleruoja įvairias jaunatvę naikinančias sąlygas.

Žmogus dar ir patsai savo kūną nuodina įvairiais nereikalingais skysčiais ir šiaip visokiais nuodais.

Žmogus nepaiso ligų perų; patsai apskrečia ir kitus apkrečia ir tt. Reikia pasakyti, kad vargiai galima tikėtis idealiosios gadynės, kurioje asmuo liuosoriai atsizadėtų tulų patogumų, kad sumažinsu ligų plėtojimąsi.

Žmogus nori begalinės laisvės ir turi teisę josios reikalauti. Ligyų naikinime reikia labai tvirtos kooperacijos visu žmonių, labai aukšto išsilavinimo, labai jautraus kito žmogaus gerovės įvertinimo, kas žinoma, dar labai toli.

Amerikos Lietuvių Daktarų Dr. ja tuom tarp vienatienė ir pirmutinė įstaiga, kuri šį begalinai aukštą idealą mėgina įkūnyti praktikon, leisdamas žmonių sveikatos žurnala.

Todėl šeimyniniai žmonės, jei norite sveikais išaukėti savo vaikus ir patiems būti sveikais, linksmais ir veikliais, tai nepraleiskite patogaus progos ir tuojaus užsirašykite žmonių sveikatos žurnalą „Gydytojas“ — tik \$1.00 per metus. „GYDYTOJAS“, 3310 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

VISI SLA. NARIAI IR NARĖS KURIE GARSINASI „TEVYNĖ-REMKITE TUOS BIZNIERIUS, JE“

LIETUVA

Išpirkite laivakortes su giminėms. WHITE STAR LINE. N. Y., Cherbourg, Southampton; Olympic geguž. 19, birž. 9, birž. 30; Homeric geguž. 26, birž. 16, liep. 7; Majestic birž. 2, birž. 23, liep. 14 (Didžiausias laivas pasaulyje) Greitas susisiekimas su Baltijos vėstais.

AMERICAN LINE

N. Y., Plymouth, Cherbourg ir Hamburga; Manchuria geg. 24, birž. 28, rugp. 2; Finland gegužio 31; Mongolia birželio 7; Minnekahda (3-čia klesa) birželio 14; Kronland birželio 21; Naujos kajutos trečioj klesoj. Susisiekimas su Baltijos vėstais.

RED STAR LINE

N. Y., Plymouth, Cherbourg ir Antverpą; Lapland gegužio 30; St. Paul birželio 6; Belgenland birželio 13; Zealand birželio 20; Zeland maistas. Uždaryti kambariai. Dideli pasisidėjimo kambariai. Del informacijų kreipkitės prie vietinių agentų arba PASSENGER DEPARTMENT, No. 1 Broadway, New York, N. Y.

Svedijos Amerikos Linija

LIETUVA

Greitas pasazierinis kelias nuo NEW YORKO iki LIEPOJAUS per Gothenburgą, Švediją. Pasazieriai bus transferuoti ant jurių tiesiai į Liepoją. S. S. STOCKHOLM GEGUZĖS 29, BIRZELIO 30. S. S. DROTNINGHOLM BIRZELIO 9, LIEPOS 7. S. S. KUNGSHOLM BIRZELIO 19, LIEPOS 26. Trečios klasos kainos: I HAMBURGA \$103.50, I DANZIČA ir PIELIAVA \$106.50, I LIEPOJŲ ir MEMEL \$107.00. Su damokėjimu \$5.00 karės taksu. Trečios klasos pasazieriai turi kambarius tiktai su 2-4 lovokėms. Nereikia Švedijos pasporto vizos. Kreipkitės prie vietinių agentų ar Swedish American Line, 21-24 State Street, New York City.

PRANEŠIMAS THE GREAT NORTHERN STEAMSHIP CO. (Inkorporuota) BOSTON, MASS.

PRANEŠA, KAD SUSITARIMAI JAU DABAR YRA DAROMI DELEI MĖNESINIŲ \$110 | ABI PUSI KELIONIŲ | EUROPA Boston—Southampton Boston—Gothenburg \$138

I vieną pusę \$65 Susisiekimas su Londonu, Liverpool, LeHavre Kristianija, Stokholmu, Elsiakiais, Dancigu, Ryga, Kopenhaga.

AUKŠCIAU PAŽYMETOS KAINOS APMOKA IR GELEŽINKELIO BILJETUS Į ŠIAURINIUS PUNKTUS NET LIGI STOKHOLMO.

Kompanija planuoja pervedi abelai imant apie du tukstantus pasazieriu kas mėnesis. Padarykit savo planus dabar delci kelionės laiku ateinančio sezono.

Pasazieriu gyvybes bus apsaugojamos su VISUOMET-SILTAIS SAUGUMO-SIUTAIS kurie neleidžia nuksesti ir apsaugoja nuo sušalimo.

Kelionė į abi pusi, su visomis išilaidomis, nekainuoja daugiau, negu paprastos atostogos, namieje! Kad patenkintum didėjanti reikalavima šioje kalyje deler priesnių ir tuo patim kartu pilnai patogiu ir smagių per Atlantika kelionių, tad šituo tikslu The Great Northern Steamship Kompanija skelbia šia ekskursija. Suorganizuoti pasizymėjusiu biznieri, kurie supranta šia išimtinę progą dabar suteikiama delci nebrangios kelionės į Europą. Kompanija tikisi pervedi tukstantčius inteligentišku asmenu, kurie nori atlankyti Prancijos pasaulinio karo kovų vietas, Sekspyro tėvynę, Skandinacija, Vidurnakčio Saules Kraštą ir tt. Tai yra pirmutinė progą gyvenime. Taip išrodo; tačiau yra daugiau, negu tiek. Kompanija rengiasi prie pastovaus biznio, nustatydamas nauja būda geriausios rūšies juriu kelionei vienos klasos pagrindu. Kad šitas principas gali būti ikunytas su užtektinu uždarbiu, tai tas jau yra įrodyta ir nustatyta mūsų atities biznio planuose. Jus tas neapsakomai užinteresuos.

MES TAIPGI JUMS NUDODYSIME, KAIP JUŠ GALITE PASTOTI DALININKU NUOSAVYBES ŠIOS PLAČIAUSIAI APKALBAMOS ĮSTAIGOS.

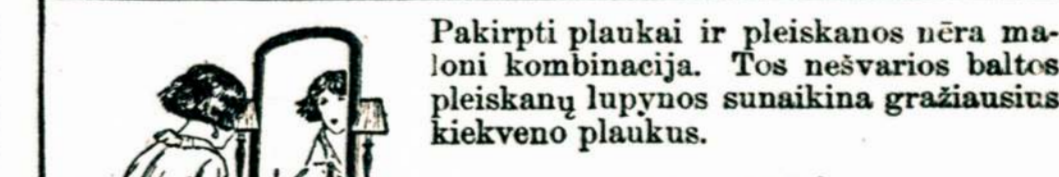
Iškirpkit ir prisiuskit mums su savo vardu ir adresu.

Table with 2 columns: Information Dept. Boston, Mass. and A. Wikstrom Information Dept. Edmunds Bldg., Suite 54 Boston, Mass. Rows include: Anglija, Prancija, Vokietija, Švedija, Norvegija, Pabaltijos, Valstybes, Suomija, Rusija, Vardas, Gatvė ar RFD., Miestas, Valstija.

PINIGAI

Persiuočiamė pinigus į Lietuvą ir visas dalis svieto, saugiai ir greitai. LAIVAKORTĖS

Parduodame laivakortes ant visu liniju. Padarome pasportus. Patinkame keičivius ant visu New Yorko stočių. Prieingame viską, kas kelionėje yra reikalinga. Visuose reikaluose kreipkitės pas: AMBRAZIEJUS & DANIELIUS, 168 Grand Street, Brooklyn, N. Y. Tel Greenpoint 5975. (SLA. nariai).

Ruffles

Pakirpti plaukai ir pleiskanos nėra maloni kombinacija. Tos nesvarios baltos pleiskanų lupynos sunaikina gražiausius kiekveno plaukus. yra mirtinu priešu pleiskanų. Tik kelis kartus panaudojus jas iš galvos visiška pranyks pleiskanos. Palaikymui sveikos galvos odos ir gražių žvilgančių plaukų, naudokit Ruffles.

Kaina 65 centai aptiekose, arba už 75 centus prisiuočiamė tiesiai iš laboratorijos. F. AD. RICHTER & CO. 104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

KAS NORIT SUSELPTI SAVUOSIUS LIETUVOJE

Naudokitės mūsų pataravimais. Mes siunčiamė ir greitai išmokame Lietuvis pinigus Litais, arba Doleriais; išmokėjimus atliekame Lietuvos Bankuose ypatinai per LIETUVOS KREDITO BANKĄ, Lietuvos Paštuose ir Valstybės Ikdinėse. Darbas atliekama greitai, teisingai ir žemiausiu, negu bilė kur itur, kursu. Persitikrinkite.

Parduodame laivakortes iš Amerikos Lietuvon. Partraukiame iš Lietuvos gimines. Padarome visokius notarialius raštus. Teikiame dykai visokias informacijas, laiškais ir per mūsų leidžiamajį laikraštį „D I R V A“.

Visais reikalais kreipkitės: „D I R V A“, 7907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio.

KONVENCIJOS PROJEKTAS SU LIETUVA

(Tąsa iš pr. num.)

Str. 35. Klaipėda rupinsis uosto išlaikymu ir plėtojimu. Klaipėdos Vyriausybė apsiima, jeigu ji bus Uosto Komisijos kviečiama, rezervuoti kasmet dalį grynųjų munitų pajamų, kurios nebus didesnės kaip 1/4 dalis tų pajamų, uosto išlaikymui, jo plėtojimui ir aptarnavimui.

Str. 36. Lietuvos Vyriausybė galės naudotis Klaipėdos uostu savo tautiniam laivynui.

Str. 37. Lietuva priima savo ir Klaipėdos Teritorijos vardu visas pozicijas, kurios liečia Nemuno internacionalizaciją, einant Versalės Traktato str. 331-345.

Tuo atveju, jeigu būtų sudaryta internacionalinė komisija, minėto Traktato str. 342 numatyta, Lietuvos Vyriausybė turės susitarti su Klaipėdos Vyriausybe skirdama Lietuvos delegatą tai Komisijai ir duodama tam delegatui instrukcijų.

Str. 38. Teritorijos turtai, kurie 1920 m. sausio 10 d. priklausė vokiečių Imperijai, arba vokiečių Valstybės, atiduodami Klaipėdos Teritorijai, išėmus valstybinius geležinkelius ir turtus, naudojamus paštui, telegrafui ir telefonui, kurie bus perduoti Lietuvai. Klaipėdos Teritorija ir Lietuva atatin kamai ir kiek tati liečia tuos turtus vykdys nustatymus iš Versalės Taikos Traktato str. 254-256.

Str. 39. Lietuvos Vyriausybė susitardama su Klaipėdos Vyriausybe nustatys sąlygas, kuriomis trobsčiai reikalingi visuomenės darbų atlikimui, išskyrus trobsčius 38-tame straipsnyje numatytus ir kuriuos Lietuva įsteigs Klaipėdoje, bus perduoti Lietuvos Vyriausybės žinion.

Str. 40. Gelžkelių tarifai keleviams ir prekėms, pašto, telegrafo ir telefono mokesniai nebus aukštesni už Lietuvoje nustatytus tarifus ir imamus mokesnius.

Lietuvos gelžkeliuose tarifai taikomi keleviams arba prekėms, vykstantiems į Klaipėdą ar iš Klaipėdos, nebus aukštesni už Lietuvos vidaus tarifus. Klaipėdos Uosto Komisija turės teisės pranešti Tautų Sąjungos Tarybai apie visus šio straipsnio nepildymus.

Str. 41. Lietuvos Vyriausybė sutinka gelžkelių, pašto, telegrafo ir telefonų valdininkų ir tarnautojų įgytas teises ir palikti Klaipėdiškius valdininkus ir tarnautojus jų vietose.

Klaipėdiškiai valdininkai ir tarnautojai Lietuvos administracijos tarnyboje laikysis tų pačių taisyklių ir naudosis tomis pačiomis privilegijomis, kaip ir lietuviai valdininkai ir tarnautojai.

Str. 42. Klaipėdos Vyriausybė sutinka pripažinti įgytas teises tų valdininkų ir tarnautojų, kurie buvo Teritorijos tarnyboje 1923 m. sausio 1 d. Ateityje Teritorijos valdininkai ir tarnautojai bus kiek tai tik galima renkami iš Teritorijos piliečių tarpo.

Str. 43. Kaip Lietuvos, taip ir Klaipėdos teismų sprendimai bus lygiai privalomi Lietuvoje ir Klaipėdos Teritorijoje.

Kaip Klaipėdos, taip ir Lietuvos Vyriausybės išleisti arešto mandatai privalomi lygiai Lietuvoje ir Klaipėdos Teritorijoje.

Str. 44. Klaipėdos piliečiai Lietuvoje naudosis visomis civilinėmis teisėmis pripažintomis kitiems Lietuvos piliečiams.

Lietuvos piliečiai, kurie nėra Klaipėdos piliečiais, Klaipėdos Teritorijoje naudosis visomis civilinėmis teisėmis, pripažintomis Klaipėdos piliečiams.

Str. 45. Klaipėdos Teritorija, Lietuvai garantuojant, su-

tinka Santarvės Vyriausybės atlyginti išlaidas, kurias pastarosios padarė Teritoriją administruodamos, okupuodamos ir sienas nustatydamos.

(Straipsnio 45 antra dalis, kuri bus vėliau pranešta, suteiks atlyginimo sąlygas).

Str. 46. Rinkimai sudarymui dvejų Rumų numatyti straipsniuose 9 ir 10 įvyks šešių savaičių nuo šios Konvencijos įsigaliojimo dienos.

Visi Klaipėdos Teritorijos gyventojai, turį per 20 m. amžiaus, kurie 1923 m. sausio 1 d. skaitėsi Klaipėdos piliečiais, turės teisės dalyvauti šiuose rinkimuose.

Str. 47. Lietuva apsiima neatsižadėti nė pilnumoj, nė dalimi teisė, kurias jai suteikia ši Konvencija.

Jeigu Lietuvos politinis statusas būtų modifikuojamas, Tautų Sąjungos Taryba turi teisės, vienai iš Santarvės Vyriausybių, šią Konvenciją pasirašusių, pareikalavus, imtis tokių priemonių, kurios jai rodytų tinkamos kai del Klaipėdos Teritorijos suvereniteto arba režimo.

Str. 48. Iškilus ginčui tarp Lietuvos ir Klaipėdos Vyriausybių del Konvencijos pritaikymo, Uosto Komisijos Pirmininkas galės pasiulyti abiem šalims savo tarpininkavimą ginčo išsirišimui. Šalis turės 30 dienų laiko kreiptis į Tautų Sąjungos Tarybą del jo nusprendimo. Tam laikui praėjus tas nusprendimas taps galutiniu.

Uosto Komisijos Pirmininko abiem šalims tarpininkavimo nepriėmus, kiekviena iš jų galės savo ginčą pateikti Tautų Sąjungos Tarybai.

Str. 49. Šios Konvencijos nustatymai atiduodami Tautų Sąjungos Tarybos garantijai; darant rezervus del ypatingų šios Konvencijos stipuliacijų, tie nustatymai galės būti mainomi tik atitiktus Tautų Sąjungos Tarybai ir susitarus su Klaipėdos ir Lietuvos Vyriausybėmis.

Str. 50. Ši Konvencija įgys galios Lietuvos Vyriausybei ją ratifikavus.

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTININKŲ VI-TAS SUVAŽIAVIMAS BAL. 7 IR 8 D. BROOKLYN, N. Y.

(Tąsa iš praėito num.)

Vilniaus protesto rezolucija. Amerikos lič. laikraš. VI suvažiavimas, laikytas balandžio 7 ir 8 d. 1923 m., Brooklyn, N. Y., apsarvęs Ambasadorių Tarybos išsprendimą Vilniaus klausimo ir atidavimą jo Lenkams, randa jį visiškai vienpusišku ir neteisingu aktu lauzančiu Versalės traktatą ir neišgančiančiu Lietuvos suverenitetą.

Todėl vardan daugelio tukstantų Amerikos Lietuvių savo skaitytųjų, daugybės jų Amerikos piliečių, šis suvažiavimas reiškia griežtą protestą prieš šią Tarybos aktą ir inteičia šią protestą Santarvei ir Talkinėms Valstybėms.

Taipgi nutarta šią protestą inteikti Suv. Valstijų Prezidentui Hardingui ir Valstijos Sekretoriui Hughes ir spaudai.

Šį protestą suvažiavimas nutarė pasiųsti kablegramu, ir ten pat tam reikalui sudėta \$17 aukų. Taipgi nutarta pasiųsti pag. sveikinimą ir padėtinimą Klaipėdičiams, akivaizdoje kilančių naujų neramumų iš priešų pusės Klaipėdoje, ką laikraštiniškai suvažiavimo laiku patyrė.

Suvažiavimo pirmininkas V. J. Šliakys, turėdamas grįžti į Bostoną, apledo posėdį 4:30 v. po pietų, pavesdamas suvažiavimo vedimą baigti savo pagalbininkui A. B. Strimačiui.

16. Jaunuomenės švietimo ir organizavimo reikale — suvažiavimas nutarė užgirt Sandaros Seime priimtą nutarimą kuris buvo sekantis: Steigimas vakarinių mokyklų mokiniui rašybos ir Lietuvos istorijos, ir tt.

17. Kultūros klausimais pareikšta pageidavimas, kad Tėv. Mylėtojų Draugija aprėptų prieš save visą kultūros darbą, šelpimą moksleivių, ir tt., ir kad laikraštiniškai ir bendradarbiai tą viską remtų. Taipgi padaryta atsikreipimas į TMD. Centro Valdybą, kad ji aktyviai tuose reikaluose darbuotusi.

18. Išgavimui teisės S. Valst. mokyklose įvesti Lietuvos kalbos ir rašybos pamokas Lietuviams — išreikšta pageidavimas kad tuo reikalu pasirūpintų Sandaros Centras ir per savo kuopas ragintų paskirti kolonijū Lietuvos daryti atitinkamus žygius vietose į mokyklų tarybas.

19. Užgirta sumanymas steigimo paskirose kolonijose Lietuviškų knygynų ir platinimas spaudos, ir kad tuo užsiimti J. M. D. gaudama laikraštinių ir bendradarbių paramos.

20. Suvažiavimas išnešė pageidavimą, kad būtų rengiama Lietuvos Meno Parodos kur tik galima.

21. Sveikatos klausimas visuomenėje — laikraščiai agituos už tai.

22. Imigracijos klausime — suvažiavimas išreiškia pageidavimą, kad laivakorėčių agentūros rūpintųsi ateivių ir išėvių reikalais, ir kad stengtųsi nušviesti spaudoje kelevių reikalus ir nelaimingus atsitikimus. Pataria agentams sutverti organizaciją užžiūrėjimui imigrantų ir emigrantų reikalų.

Taipgi patarta, kad būtų susiartinta su Lietuvoje esančiam tikra Lietuvos Imigracijos ir Susiartinimo Draugija.

23. Priimta sekancios rezolucijos patiektos A. Ivaškevičiaus:

a) Laikraštinių VI-tas suvažiavimas vienbalsiai nutaria remti Lietuvos Šaulių Sąjungą ir ginti jos idealus.

b) Laikraštinių suvažiavimas vienbalsiai nutaria remti visomis išgalėmis Vyriausį Komitetą ir rems visus Maž. Lietuvos Lietuvius, kurie nedaleis Lenkams ir kitiems mūsų priešams apsigyventi Klaipėdos krašte.

c) Laikraštinių suvažiavimas rems Lietuvos kariuomenę per Krašto Apsaugos Ministeriją.

d) Laikraštinių suvažiavimas vienbalsiai nutaria remti pilną blaivybę Amerikoje ir Lietuvoje.

24. Atsinešimas į Lietuvos Atstovybę Washington: Priimta sekanti rezolucija:

Delei Lietuvos Atstovybės. Suvažiavimas apsarvė iki šiolėi vedamą Lietuvos Atstovybės Washington darbuotę čionai Amerikoje, randa ją visai neatsakančią Amerikos Lietuvių idealui, bet demoralizuojančią mūsų visuomenę, nes Lietuvos Atstovybė iššiolėi darbavosi daugiausia tikrai krikščionių demokratų partijai, o mažiau Lietuvos Valstybės naudai. Todėl suvažiavimas reikalauja, kad Lietuvos valdžia reformuotų sąstatą Atstovybės Amerikoje.

25. Sekantis suvažiavimas — laikas ir vieta bus paskirta pagal redaktorių-rašytojų organizacijos nuospredį.

26. Organizacijos vardą parinks įstatų komisija.

27. Tvėrimas Amerikoje Lietuvos Kraštams Vaduoti komitetų šio suvažiavimo užgirta.

Suvažiavimas užsibaigė 6 val. vakare, balandžio 8 d.

K. S. Karpavičius — sekr. Laišku suvažiavimas gavo iš sekancijų visų tų laikraščių ben-

dradarbių, kurie suvažiavime negalėjo dalyvauti:

J. J. Nienuis (telegramas), iš Wilkes Barre, Pa.; laiškai su įvairiais patarimais: V. Bernotas, Utica, N. Y.; Dr. A. L. Graičiūnas, Chicago, Ill.; J. Stelmokas, Binghamton, N. Y.; A. A. Žalpis, So. Omaha, Neb.; D. Diskevičius, Torrington, Conn.; K. Adomaitis, Baltimore, Md.; A. A. Tulys, Gary, Ind. Laiškai su sveikinimais: J. V. Žilinskas, So. Boston, Mass.; V. Radzvilas, Detroit, Mich.; P. J. Lalas, Amsterdam, N. Y.; Ch. S. Urbonas, Grand Rapids, Mich.; A. Daniunas, Herkimer, N. Y.; A. Sablinskas, Worcester, Mass.; Wm. B. Frank, Spokane, Wash.; P. Kapiokas, Brockton, Mass.; P. Binkis, Greenport, N. Y.; P. Jaras, Baltimore, Md.; P. Stonis, Laconia, N. H.; M. Orintukė, Ssranton, Pa.; J. Baltaitis, So. Fork, Pa.; V. Vitukinas, N. Britain, Conn.; A. Kurelaitis, Baltimore, Md.

LIETUVIAI AMERIKOJE

ROCKFORD, ILL.

Kaip kitur, taip ir pas mus tapo pasidarbuota Lietuvos naš laičių sušelpimui. Išgirdus, kad atvyko Amerikon L. M. G. Komiteto atstovės gg. D. Šlezevičienė ir V. Vencienė aukų parinkti Lietuvos našlaičių globojimui, tuojau tapo sutvertas bendras komitetas iš SLA. 77 kp. ir A. L. T. Sandaros 31 kp., kurio pasidarbuoti bal. 21 d. tapo surengtos viešioms prakalbos. Į prakalbas atvyko tik viena p. Vencienė.

Apie pačias prakalbas daug kalbėti nepriseina, nes jau daugelis Amerikos lietuvių girdėjo kalbant p. Vencienę, o kiti dar girdės. Užtenka pasakyti vien tiek, p. Vencienė kalba labai gyvai ir aiškiai vaizduoja abelgą Lietuvos padėtį ir Lietuvos naš laičių skurdą, kuris mažyčiams priseina kentėti delei lėšų stokos. Aukų surinkta \$50.61. Didėsnes aukas davusių vardai telpa žemiau. Komitetas nutarė visas aukas atiduoti tam tikslui, kuriam buvo renkamos, o prakalbų surengimo lėšas padengsime iš žangos, nedateklųjų patsai komitetas padengs. Taipgi tariame širdingą aciu pp. Petrošiams, kurie suteikė veltui vietą ir patarnavo laike vakarieniės. Aukas pasiuntėm p. J. Hertmanavičiui į Chicago, Ill.

Aukav sekamai: J. Ulickas ir J. Bručas po 5 dol.; J. Usas, K. Banyš, St. Jokubauskas, A. M. Saviskas po 2 dol.; A. P. Deltuva, M. Belskienė, Glosnievė, B. Vasilius, Grigalevičia, V. Vaicekaskas, A. Deltuvenė, V. Martusevičius, J. Andruleis, P. Jankus, J. Subačius, Al. Petrauskas, P. Krikščionas, J. J. Petraitis, A. Krapklis, K. Marcinkevičius, T. Aleksynas, A. A. Savickas, S. Petrauskas, J. Aukauskas, Lidun po 1 dol.; smulčių \$10.61., viso \$50.61.

Aukavusiems varde Lietuvos našlaičių tariame širdingą aciu! Taipgi meldžiame atleisti gerb. aukautojų jei rašant vardus įvyko klaida.

Už komitetą — A. M. Savickas.

PITTSBURGH, PA.

Kadangi nekuriė laikraščiai aprašė apie įvykusius Pittsburghe areštus, kurie įvyko prieš gegužinę šventę, todėl šiūmi norėčiau teisingai nušviesti tuos įvykius. Ypač nuos tabu, kad Brooklyno „Laisvė“

atsidarius vakarinių mokyklų sezonui, minėtų tautų jaunu užkimštos mokyklos ir kiek vienas stengiasi, kad ko nors naudingo gyvenime išmokus. O mūsų brolių lietuvių čionai irgi yra nemaža, bet jie neturi kuo pasigirti mokslo ir apšvietos žvilgsniu. Jie tegali pasigirti vien bažnyčia, kazryriomis ir girtuokliavimu. Taippat ir mūsų „kaimynai“ lenkai tegali pasigirti vien net trimi bažnyčiomis, davatkomis, kazryriavimais ir girtuokliavimu. Tiesa, negalima taip atsileipti apie visus lietuvius, nes yra ir tokių, kurie savo atliekamą laiką sunaudoja mokslo ir apšvietos reikalam. Vienok tokių yra labai maža...

Užsibaigus vakarinių mokyklų sezonui, užsadarė ir Y. M. C. A. vakarinė mokykla, kurią lankė keli šimtai studentų įvairiose mokslo šakose. Iš lietuvių šią mokyklą lankė A. Žalpis dailės-paišybos skyrių, kuris jau pradėjo piešti paveiksus laikraščiams politinėmis temomis. Jisai turėjo palinkimą prie piešimo iš mažų dienų, tik neturėjo progos išvystyti savo talento. Beto, p. Žalpis, kaip SLA. 87 kp. narys, yra nupiešęs Armoškos svetainėje SLA. 87 pagarsinimą ant drobinės scenos užlaidos, papuoštą puikumu žirgvaikiu su vasiliniu briliantais raidėmis parašu, kas daro labai malonaus įspūdžio.

WESTVILLE, ILL.

A. J. A. A. Kromelis mirė balandžio 23 d., 1923 m., 3:10 val. ryte, sulaukęs 52 metų amžiaus. Velonis paėjo iš Lietuvos iš Tauragės apskr., šilalės

JAUCIAS DEŠIMCIA METŲ JAUNESNIS. UZAUGO 10 1/2 SVARO.

Papasakojau apie nuostabias sekmes apturėtas nuo gerai žinomo vaisto.

Ponas H. J. Pearson, Auburn, Me., papasakojau apie šitokią prityrimą: „Dabar aš noriu pasakyti apie vieną, kaip aš skaitau, stebuklingiausių ir mažne visiškių išgydymų pasiektų vartojimu Nuga-Tone'o. Per dvejus metus aš buvau labai blogos sveikatos, apskritai sunykęs, neturėjau apetito, negalėjau miegoti ir buvau suliejęs. Suvartojęs kelias jo bonkeles aš dabar miegu gerai visą naktį, užaugau 10 1/2 svaro ir jaučiuosi esąs dešimčia metų jaunesnis. Visa tai aciu Nuga-Tone'ui. Nuo skysto vandeniūoto kraujo, silpnų suirusių nervų ir apskrito sunykimo, Nuga-Tone buva neįkainuojamu vaistu. Pamėgink jį pats ir įsitink. Vienam pilnam mėnesiui gydytis tik \$1.00. Nuga-Tone'a parduvinėja visi aptiekininkai poizinga garantija, kad jis suteiks visišką patenkirimą, arba bus pinigai sugrąžinti (garantiją rasite prie kiekvienos bonkelės) arba jį pasius tiesiog apmokėtu paštu National Laboratory, 1038 S. Wabash Ave., Chicago, pasiuntus jiems \$1.00.

SO. OMAHA, NEBR.

Šio miesto toje dalyje, apie gyvulių skerdyklas, kur daugiau

siai ateiviais apgyventa, yra visokių tautų: lenkai, čekai, serbai, austrijokai, vengrai, italai, vokiečiai ir lietuviai. Kaslink mokslo, apšvietos ir moterų, Mass.; Wm. B. Frank, Spokane, Wash.; P. Kapiokas, Brockton, Mass.; P. Binkis, Greenport, N. Y.; P. Jaras, Baltimore, Md.; P. Stonis, Laconia, N. H.; M. Orintukė, Ssranton, Pa.; J. Baltaitis, So. Fork, Pa.; V. Vitukinas, N. Britain, Conn.; A. Kurelaitis, Baltimore, Md.

atsidarius vakarinių mokyklų sezonui, minėtų tautų jaunu užkimštos mokyklos ir kiek vienas stengiasi, kad ko nors naudingo gyvenime išmokus. O mūsų brolių lietuvių čionai irgi yra nemaža, bet jie neturi kuo pasigirti mokslo ir apšvietos žvilgsniu. Jie tegali pasigirti vien bažnyčia, kazryriomis ir girtuokliavimu. Taippat ir mūsų „kaimynai“ lenkai tegali pasigirti vien net trimi bažnyčiomis, davatkomis, kazryriavimais ir girtuokliavimu. Tiesa, negalima taip atsileipti apie visus lietuvius, nes yra ir tokių, kurie savo atliekamą laiką sunaudoja mokslo ir apšvietos reikalam. Vienok tokių yra labai maža...

Užsibaigus vakarinių mokyklų sezonui, užsadarė ir Y. M. C. A. vakarinė mokykla, kurią lankė keli šimtai studentų įvairiose mokslo šakose. Iš lietuvių šią mokyklą lankė A. Žalpis dailės-paišybos skyrių, kuris jau pradėjo piešti paveiksus laikraščiams politinėmis temomis. Jisai turėjo palinkimą prie piešimo iš mažų dienų, tik neturėjo progos išvystyti savo talento. Beto, p. Žalpis, kaip SLA. 87 kp. narys, yra nupiešęs Armoškos svetainėje SLA. 87 pagarsinimą ant drobinės scenos užlaidos, papuoštą puikumu žirgvaikiu su vasiliniu briliantais raidėmis parašu, kas daro labai malonaus įspūdžio.

WESTVILLE, ILL.

A. J. A. A. Kromelis mirė balandžio 23 d., 1923 m., 3:10 val. ryte, sulaukęs 52 metų amžiaus. Velonis paėjo iš Lietuvos iš Tauragės apskr., šilalės

JAUCIAS DEŠIMCIA METŲ JAUNESNIS. UZAUGO 10 1/2 SVARO.

Papasakojau apie nuostabias sekmes apturėtas nuo gerai žinomo vaisto.

Ponas H. J. Pearson, Auburn, Me., papasakojau apie šitokią prityrimą: „Dabar aš noriu pasakyti apie vieną, kaip aš skaitau, stebuklingiausių ir mažne visiškių išgydymų pasiektų vartojimu Nuga-Tone'o. Per dvejus metus aš buvau labai blogos sveikatos, apskritai sunykęs, neturėjau apetito, negalėjau miegoti ir buvau suliejęs. Suvartojęs kelias jo bonkeles aš dabar miegu gerai visą naktį, užaugau 10 1/2 svaro ir jaučiuosi esąs dešimčia metų jaunesnis. Visa tai aciu Nuga-Tone'ui. Nuo skysto vandeniūoto kraujo, silpnų suirusių nervų ir apskrito sunykimo, Nuga-Tone buva neįkainuojamu vaistu. Pamėgink jį pats ir įsitink. Vienam pilnam mėnesiui gydytis tik \$1.00. Nuga-Tone'a parduvinėja visi aptiekininkai poizinga garantija, kad jis suteiks visišką patenkirimą, arba bus pinigai sugrąžinti (garantiją rasite prie kiekvienos bonkelės) arba jį pasius tiesiog apmokėtu paštu National Laboratory, 1038 S. Wabash Ave., Chicago, pasiuntus jiems \$1.00.

SO. OMAHA, NEBR.

Šio miesto toje dalyje, apie gyvulių skerdyklas, kur daugiau

parapijos, Derkintų kaimo. Išgyveno Amerikoje 35 metus. Paliko moterį, du sunu ir seserį Amerikoje ir du broliu Lietuvoje. Jis buvo laisvų pažiūrų žmogus, mylėjo laisvai gyventi visą savo gyvenimą, todėl ir tapo palaidotas laisvuose kapuose be jokių bažnytinių ceremonijų. Palaidotas bal. 27 d. Danville Springhill kapuose.

Likusioji velionio moteris ir sunai šiūmi tariame širdingos padėkos žodį Šv. Petro ir Povilo draugijos draugams už skaitlinį gą dalyvavimą laidotuose, taippat lietuvių čionai irgi už suteikimą puikaus vainiko. Taipgi širdingai dėkavojam visiems giminėms ir pažįstamiems už suteikimą tokios daugybės vainikų ir už dalyvavimą laidotuose. Pasiliekam nuliudime moteris ir abu sunu.

J. Kromelis.

«KUDIKŲ GEROVĖS SKYRIUS»
DEL APRŪPINIMO MOTINŲ IR JŲ KUDIKIŲ SVEIKATOS.

Šiame skyriuje mes kalbame apie kūdikio sveikatą ir maitinimą. Kūdikis yra mūsų brulė, todėl jį reikia maitinti gerai ir teisingai. Šiame skyriuje rasite daug patarimų ir receptų, kurie padės jums išlaikyti kūdikį sveiku ir laimingu.

Kudikis Turėtų Mankštintis. Jaunas kūdikis neįdomiai mankštinais kad mēto rankutėmis ir kojomis, gniauzdamas delnus, voliodamasis po lovutę. Net verkimas yra mankštinimosi forma ir todėl mes sakome, kad kūdikis kuris niekados neverkia nėra normališkas.

Dienos metu, budint, kūdikis nuolatatos kruta. Svarbu pridaboti, kad jo drapanos nebūtų perankštos, nes kitaip jo krutėjimai bus varžomi. Neriekia jo nei perilgai laikyti prisegta prie augštosios kėdukės, arba prie lovos, kad jis negalėtų vartytis.

Pasijudinęs girdelis yra geriausia proga kuditiki mankštintis. Jų galima pirkti įvairių rusių. Vaikšioti nerekomenduojame pirkti kadangi jauna kuditiki neriekia akstinti stovėti ant kojų. Del to daug kuditiki gauna išlaipytas kojas, nes jų kunas dar nestripus vaikšioti.

Karietukė reikia parinkti atsizvelgiant į kuditiki parankumą, o ne mādą. Tai turėtų būti keturių ratų, gerų sprendžinų, su geru apgaubtu, galinčiu apsaugoti nuo saulės ir vėjo. Ji turėtų būti ruiminga su užtektinai vietos paloms, kad ypatingai šaltame ore kuditiki būtų gerai apsaugotas nuo klimato. Sulankstomas karietukės irgi yra geras parankumas, ypatingai jei kuditiki reikia vežti trumpą kelią. Vienok neriekia kuditiki palikti jose ilgam laikui, nes dažnai jie neparankūs ir kieti.

Kaip augščiau rašyta, dažnai pataliko, kad motinos neteisinga žindyti savo kuditiki ir tada reikalinga parupinti jiems kitokio peno. Geras garas, sveikas karvės pienas, tinkamai pasaldintas, geriausiu cukrumi, ir atmašėms reikalingu kiekiu vandens parupina motinos pieno vietos užėmėją. Geriausias mėsinis parinkto pieno ir geriausio cukraus par siūdooda po vardu Borden's Brand Pieno. Per tris gentarktes Amerikos motinos atsidejo ant šito puikaus pieno. Penint sulyg nurodymų, jis duoda artiausį panašumą į motinos pieną.

Borden's Eagle Pienas šiandien auklėja daug kuditiki, kurių tėvai buvo juo išauklėti ir kurių tėvų tėvai buvo tuo pačiu pienu išauklėti '60 ir '70 metais ano šimtmečio. Kada apsarvatai, kad Borden's yra pienas vartojamas per tris gentarktes ir vis labiau vartojamas didesnio žmonių skaičiaus, tai sakai tan turi būti prie žastis. O priežistis ta, kad jis pasi-rodė esąs patenkintis ir saugus per tiek laiko, kad žmonės jame turi pasitiekimo.

Nežinurint kur eisi šitoje plačioje šaly ar Kanadoje, visur gausi tą patį šviežią Borden's Eagle Pieną beveik kiekvienoje krautuviėje. Visais atžvilgiais, tai yra saugiausias pienas kuditikiu kada motinos pieno nėra.

Kada priseina juo kuditikis išauklėti į stiprius, sveikus vyrus bei moteris, niekas nėra taip svarbu, kaip maistas piemos dienos. Todėl žmonės jau senai pametė bandinėje. Jė mintingi žmonės nerizikuoja. Jei motinos pienas išsenka jie nepuola į rupesti, bet pastato kuditiki ant Borden's Eagle Brand Pieno. Past-naudok pritrivimas tiek milijnių vaikų paskutinių trijų gentarkčių.

TINKAMAS maistas ir tinkama priežiūra turėtu jūsu kuditiki padaryti stipriu ir sveiku. Per 63 metus motinos vartoję Eagle Pieną kuomet jų pačių pienas neužganėdindavo.

Jeį nežina kaip vartoti Eagle Pieną, prisiūsk mums šią paskelbimą ir mes jums pasiūšime penėjimo instrukcijas, Kuditiki Knygą ir kitokias brangias informacijas dykai.

THE BORDEN COMPANY
BORDEN BUILDING NEW YORK

ŽMONIŲ SVEIKATA

NEŽINYSTĖ BRANGIAI KAINUOJA.

Nežinystė yra labai didelis žmogaus priešas. Asmuo neturėdamas žinojimo, neapsipajūgęs su reikiama informacija, darbininkas nemokąs jokio amato turi dirbti sunkius ir pavojingus darbus už visai mažą mokesį. Čia įsisi išstato savo sveikatą ir net gyvybę pavojūn, o apmokėjimas tokias menkas, kad vos tik gali suvesti galą su galu. Žmogus einąs biznį su menku žinojimu negali tikėtis patenkinamų pasekmių, nes labiau prasilavinęs konkurentas suteikia geresnį patarnavimą ir net pigiau, už ką pastarasis daugiau mėgiamas. Nemokša visur praktiška, visame skriaudžiamas.

Vargiai rastum ypatą, kuri nenorėtų būti mokyta, kuri nemalonėtų visko žinoti. Ale gyvenimo aplinkybės tokios, kad vos tik retas palyginamai pasiekia žinybos tikslą. Gi didžiausia dauguma visuomenės priversta pasilikti nežinystėje ir auginti savo vaikus mažai kuo geresnėse aplinkybėse. Ir taip vargšas stumiasi iš dienos į dieną mažai vilties turintis ko geresnio sulaukti.

Nors gyvenimas žiauri ko va, tačiau žmogaus energija, pasiryžimas ir ištvermė yra milžiniška paspartis. O šitas ypatybes, mažesniai ar didesniai laipsny, kiekvienas turi, vienok retas kuris stengiasi jas pilnai suvartoti. Ar dažnas sunaudoja nors menką dalelę savo energijos sveikatos reikalams, ar dažnas turi nors kiek pasiryžimo susipažinti su savo kuno reikalavimais ir ar dažnas panaudoja savo ištvermę nors bandyti sveikiau gyventi? Visai ne, nors dalykai veikia kiekvienam pasiekiami pamatinio se dėsnioose. Sveikata, tarsi būtų mažas menkniekis, tarsi būtų visai svetimas dalykas, labai retam terupi, kol jos nepraranda. Tik vieną sykį sveikatą sunaikinus, tada ji jau umai palieka reikalinga, svarbi ir net žymiai brangesnė už viską. Tačiau šiuo tarpu jau vėlu kas bedaryti, sunaikintos sveikatos nebeatitaisysi, neigi už pinigų naują įpirksi.

Štai tipiškas ir tikras pavyzdys: Jauna moteris, linksma, sveika kaip ridikas, niekuomet nepagalvojo apie savo sveikatą ir gyvenimą, tarsi, paukštelis girioj. Tulam laikui viskas laimingai klostosi. Bet ilgainiui pasijuto esanti nebe visai sveika: truputį kosti, jaučiasi kartais pavargusi, apetito stoka, nebesipilsi kaip reikia. Ji maniusi, tai esąs paprastas šaltis, kuris netrukus pagerės ir vėl viskas bus gerai. Ale tas nekvieštas „šaltis“ kaip nepaliauja, taip nepaliauja. Ji vis save ramino, kad tai esąs ilgesnis šaltis, kuris nieko blogo negali jai padaryti. O tuo tarpu jos sveikata laipsniškai menkėjo. Ir taip ji žaidė šiuo „menku šalčiu“ lyginai kudikis britava. Pagaliaus dalykas taip pablogėjo, kad ji netik nebepajėgė dirbtuvėj dirbti, bet ir bute apsiurošti. No-

roms nenoroms buvo priversta atgulti lovon, vienok ir čia jos sveikata tirpo kaip pavasary sniegas.

Tik dabar pamatė, kad jau nebejuokai. Šaukia vieną daktarą, šaukia kitą, nes pirmas buvo „negeras“, bet ligonė pamažėl menkėja. Ir taip bėgy tulo laiko daktarai lankėsi vienas po kitam, kartais net po kelis jų į dieną sušaukdavo, o ligonė vis nesveiksta. Vaistų aplink save tiek prisistatė, kad rodo tik pažvelgus į juos reikėtų pasveikti, o jei dar iš kiekvienos bonkos paragautum nors po šaukštelį, tai ir iš numirusių prikeltų! Tačiau nieko stebuklingo neatitiko, nes naujų plaučių niekas neidėjo. Ogi netrukus beširdė giltinė pabaigė šios jaunos moteriškės skausmus ir vargus ant visados.

Tas jos šaltis tai buvo pradžia plaučių džiovos, kuri į trumpą laiką nuvarė savo auką į kapin. Ši jauna moteriškė nežinodama, kad plaučių džiova dažniausiai prasideda lėtai, pamažu ir naikinimo procesas platinasi, t. y. plaučiai kasdien daugiau ir daugiau gen da, puva iki ligonį nuvaro į kapines, nebent iš pat pradžia ligos tinkama pagalba suteikiama, kuomet ligonis turi progos pilnai pasveikti, vis ramino save tuo „nekalto šalčiu“. Užtat ši nežinystė jai brange gyvybe kainavo.

Jeigu ši moteris, kaip ir daugel panašių jai jaunų žmonių, būtų nors kiek žinojusi apie džiovą, tai mirtis nebūtų užgniauzusi jos. Šimtai tukstančių jaunų vyrų ir moterų mirstančių nuo džiovos kas metą galėtų sau laimingai gyventi. Užtat reikia rupintis sveikata kol dar sveikas esi, nes vieno sykį ją praradus, jau kitos nebeįpirksi.

(Iš „Gydytojas“)

Pasakyk savo gėlimus ir skausmus daktarui, o ne žmonėms, kuriuos sutinki gatvėse. Jie nenori girdėti tavo bėdų.

Jeigu gali padaryti savo artimui gero, padaryk tai šiandien — neatidėliok, nes tu kito amžiaus negyvensi.

Neverk! Ašaros paprastas dalykas pasakose, bet ne realime gyvenime.

Juokis. Juokas geresnis už mediciną.

LIAUKITĖS BEAPGAUDI-NEJĖ.

Nėr ko čia rustauti, pykti, užvydėti, griežti dantis, ar škleisti nesąmones, buk daktarai del savo locono biznio leidžia žmonių sveikatos žurnalą „Gydytoją“. Mums daktarams „Gydytojas“ nereikalingas. Mes daktarai žinom labai gerai iš kur paeina ligos, kaip apsisaugoti nuo ligų, kaip gyventi sveikai ir linksmai, kaip pagerinti žmonių sveikatingumą, kaip prailginti gyvenimą.

Medicinos mokslas neturi paslapčių, neturi neaiškumų. Tik viliugams-melagis, kuris iš žmogaus nelaimės ir jo ignorancijos lyg parazitas gyvena ir turtus krauna, nuduotams miglotumą ir mistiškumą gydyme ligonių.

Ir paprastai tokis pseudo daktaras yra bemokslis ir toli gražu nėra tikras daktaras; dauguma iš jų net pradinės mokyklos nėra užbaigę — tokiems medicinos mokslas nesuprantamas ir todėl griebiasi pagalbos burtų ir nesąmonės.

Žmonių sveikatos mėnesinis laikraštis „Gydytojas“ toli negali būti pelningas, nes kaina nepaprastai pigi. Bet „Gydytojas“ yra kaulu gerklėje viliugams-melagiams, pseudo daktarams, nes jis tas nesąmones, taji miglotumą sklaido atidengdamas užklodą mistiškumo ir žinoma, tas labai nepatinka mūsų burtininkams.

Visas pasaulis žino, kokį triukšmą-rikšmą pakėlė katalikai ir stačiatikiai kunigai, kada bolševikai nepagerbė „nepunaničius“ kunus šventųjų. Be ceremonijų — nerukydami kodylu, nekrapidami šventu vandeniu tuos šventųjų kunus išvilko iš bažnyčių sklepy viešumon ir parodė plačiai ir tikinčiai liaudžiai, kad tie „šventieji“, kuriuos jiems liepta buvo per tiek šimtmečių garvinti, yra nie kas kitas, kaip pelenų ar spalių maišai. Visi jus žinote, su koku įnirtimu ir piktumu kunigai ir popai siuntė prakeikimą. Vienok tas nieko negelbėjo ir „šventieji“ tapo išvilkti viešumon ir plačioji liaudis įsitikino, kad jie buvo kunigų, popų ir rabinų apgaudinėjami ir mulkinami.

Tas lyginai ir su pseudo daktarais — žinovais šiandien darosi. „Gydytojas“ drasiai blaško miglas ir prietarus. Mums aiškiai žinoma, delko lietuvių laikraštija atsineša nepriekiausiai ir tankiai gerb. redaktorai su širdgėla turi atsakyti įdėti savo laikraščio skiltyse simpatingų žinių apie „Gydytoją“, nes tankiausiai redaktorai yra prigulmingi nuo laikraščių leidėjų, o leidėjams rupi ne idealas, o vien biznis ir todėl gerbiamieji redaktorai, kad duonos kasio nepraradus, užtyli! Tik žvilktėrėk į apskelbimus mūsų laikraščio, o įsitikinsi, kad taip yra.

Jūs laikraštį nerassite tokios nesąmonės skelbiant ir raginant žmones, kad jei nuo šalčio vandeninė ryna (paipa) sprogo, kad žmogus šauktų kriaučių ar šaučių, kad užlopitų trukusią švininę ryną, nes jis žino, kad tam tikslui yra „plumberis“ ir žmogus paskaitęs tokį klaidinantį skelbimą galėtų trukti nuo juoko. Bet su gydymu ligos — kur iki šiol buvo laikoma slapytbėje, lengvai tas duodasi suklaidinti, nes dar neseniai medicinos mokslas tapo atskirtas nuo kulto-tikybos.

Todėl gerbiamieji jei jums „Gydytojas“ nepatinka ir gadiną biznį, tai duok ką nors geresnio, patvaresnio, įtikinančio, apčiuopiamo, o ne šventųjų kunus, kurių negalėjo griešnikas dasilitėti iki to laiko, kol bolševikiška ranka nenuplėšė apgavystės maskos. Taip atstikis ir su jūsų burtininkyste gydyme žmonių negalės. Negelbės piktžodžiavimas, šnairavimas ir prikašiojimas nebutų daiktų. Žmonės „Gydytoją“ kas kart daugiau pamyli, kas kart daugiau atsidėjusiai skaito. Todėl patartina ir tau brolau arčiau susipažinti ir susidomėti savo sveikata, savo šeimynos ateicia ir mokytiis ir mikiinti protą ir kūną, kad galėtumei atskirti gerą nuo blogo, teisybę nuo neteibės, tikrėnybę nuo netikrėnybės.

Mano mylimieji, „Gydytojas“ jums išpalengvo, po truputiuką tą viską paaiškina ir netolimoj ateity praregėsi — tada sugėbėsi be pagalbos patarėjo atskirti burtininką nuo tikro daktaro.

Dr. A. L. Graičiūnas.

JOHN S. LOPATTO

Attorney and Counselor-at-Law
SLA. Advokatas-Patarėjas,
308-9-10 Coal Exchange Bldg.
WILKES BARRE, PA.
Telephone 4256 Market

GEORGE MATULEWICH

ATTORNEY-AT-LAW
National State Bank Building,
810 BROAD STREET,
Newark, N. J. Room 810

KALENDORIUS

Amerikiečiai lietuviai jau nuo seniai laukia gero tinkamo Kalendoriaus. Mes matydami tą reikalą šiais metais kaip tik ir išleidome tokį Kalendorių, kuris yra naudingas kiekvienam lietuviui nežiurint kokių pažiūrų jis butu. Musu šiuo metu 140 puslapių Kalendoriuj telpa keli tukstančiai visokių informacijų ir istorinių įvykių. Daugybė paveikslų, eilių, Lietuvos atgimimo Istorija ir Lietuvos Konstitucija. Tad įsigyk tą Kalendorių. Kurie užsirašys „Sandara“ ant metų prisidusdamas \$2.50 arba užrašys „Sandara“ savo giminei Lietuvon, tam duosime Kalendoriuj dovanu. Pasiskubinkite su užsakymais. Kalendoriaus kaina tik 25c.

S A N D A R A,

327 E Street, Boston 27, Mass.

SIUSKITE LIETUVON KNYGU

Lietuvos žmonės ir Lietuvos jaunas nusiskundžia, kad neturi knygų. Mes jų turime daugiau, negu suvartojame, tad siuskite jas LIETUVON!

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE pataria savo nariams, kad jie siųstų nors po vieną musų knygų savo draugams ir giminėms Lietuvoje. Pasiųsti galima paštu. Patartina siųsti šiuo laiku sekančias knygas:

AISOPO PASAKAS, — didelė knyga, su daugybe paveikslų, 364 puslapiai, kaina \$1.25

AMERIKA, — ypatingai reikalinga tiems, kas nori iš Lietuvos Amerikon atkelti, 288 pusl., kaina \$1.00

ŽMOGAUS PAREIGOS, — svarbi knyga auklėjimui tėvynės meilės ir tikrojo patriotizmo, 245 pusl., kaina \$1.00

Kas ims visas tris knygas, GAUS VISAS TRIS UŽ \$3.00. Užsakymus su pinigais siuskite Centru į šiuo adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AM.,
307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

T E M Y K I T E !

Didelis 548 Puslapių Puikiai Paveiksluotą Veikalas Antgalviu

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje

ISTORIJA

Tai yra netik istorija didžiausios pažangos musų fraternalės organizacijos, bet tai yra beveik visų Amerikos lietuvių istorija, nes joje pakliudoma ir plačiai aprašoma musų visuomeniški santykiai išeivijoje. — Juo veikia tą veikalą užsakykite, tuo greičiau apsipajūnsite su Amerikos lietuvių istorija.

Kaina \$1.50
Drutame apdare \$2.00

Reikalaudami, kreipkitės į „Tėvynės“ Administraciją šiuo adresu:

“TEVYNĖS” ADM.,

307 W. 30-th ST., NEW YORK, N. Y.

AISOPO PASAKOS

Didelė knyga 360 puslapių, 110 paveikslų, 301 pasakų. Tinkami pamokiniams seniems, jauniems ir mažiems. Popieros apdaruose tik \$1.25

„TEVYNĖS“ ADMINISTRACIJA

307 W. 30-th St., New York, N. Y.

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE

KNYGYNE

Galima Gauti Sekančios KNYGOS:

- Amerika—Informacijos apie Ameriką ir tt. 1.00
- Aprauda ir Pašalpa — pusl. 32 ..... 10c.
- Daktaras iš Prievartos (Komedija) ..... 20c.
- Darbininkų Padėjimas Amerikoje 35 pusl. 10c.
- Kas iš Kur Pareina? ..... 20c.
- Kaip Gyvena: Latviai, Suomia, Angliai .. 20c.
- Kelionė į Sidlavą — pusl. 48 ..... 15c.
- Konradas Velenrodas — pusl. 24 ..... 15c.
- Kražių Skerdynės ir Jos Pasekmės ..... 15c.
- Lietuvių Tautos Klausimas Europos
- Karės Metu pusl. 102 ..... 35c
- Lietuviška Chrestomatija — pusl. 180 .. 40c.
- Ludvikas Pasteris — pusl. 48 ..... 20c.
- Nuo Degtinės — pusl. 19 ..... 10c.
- Petras Žemaitis — pusl. 69 ..... 20c.
- Perspėjimas apie Šventą Tikėjimą—pusl. 68 10c.
- Ruožai iš SLA. Istorijos — pusl. 35 ..... 10c.
- SLA. Istorija (1896-1915) \$1.50; audimo apdarais 2.00
- Susiprato — 64 pusl. .... 20c.
- Viršminėtas knygeles SLA. nariai gauna at pusę kainos.

SEKANČIOS KNYGOS PARSIDUODA UŠ PILNĄ KAINĄ:

- Grazi Mageliona — Melodrama 4-rių aktų 50c.
- Pavoktas Kudikis — Tragedija trijuose aktuose ..... 40c.
- Kunigas Macochas — 4-rių aktų tragedija 35c.
- Aisopo Pasakos — pusl. 364 ..... \$1.25
- Lenkų Apaštalavimas Lietuvoje—pusl. 258 1.00
- Paskaitos iš Bijologijos ir Bakterijologijos —pusl. 172 ..... 50c.
- Svetimaj Padangėj Pasaulio Verpetuose
- Eilės, Dainos ir Prietikiai — pusl. 200.
- Parašė A. J. Jokubaitis 2.00
- Žmogaus Pareigos — pusl. 245 ..... 1.00

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

307 W. 30-th Street
NEW YORK, N. Y.

VIETINĖS ŽINIOS

Nepamirškite 26 d. Gegužio Vakarą.

Mariona Rakauskaitė.

Gegužės 26 d. bus linksma diena New Yorko ir Brooklyno lietuviams. Tos dienos vakare McCaddin Hall (ant Berry Street). Brooklyne, 8 val., bus Mariutės Rakauskaitės iš Chicago koncertas. Tokį koncertą brooklyniečiai su newyorkiečiais senai begirdėjo ir nebe greit teišgirs. Mariona Rakauskaitė iškeliuoja Europon ir dainuos Lietuvos Valstybės Operoje. — nėra abejonės, kad ji greitai negrįš Amerikon.

Sita žinoma Amerikos lietuvių dainininkė mokinosi savo srityje per ilgą laiką pas geriausius dainavimo mokytojus Chicagoje, tarp jų ir pas garsųjį dainininką italą Ruffo.

Mariona Rakauskaitė dainavo Victoro gramofonų kompanijai ir jos lietuviški rekordai yra bene tik geriausi. Ji buvo pirmutinė lietuviškos dainininkės, dainavusi Chicagoje del Radio, ir jos skardus balsas buvo per Radio paskleistas po visą Ameriką! Jos balsą girdėsimė ir mes, Brooklyno ir New Yorko lietuvių.

Apart p-lės Rakauskaitės koncerto programoje dalyvauja ir pora vietinių artistų. Bilietus iš anksto galima nusipirkti: „Tėvynėje“, „Vienybėje“, „Garse“, „Laisvėje“, J. Ambraziejaus agenturoj, S. Paužo krautuveje ir kitose biznio vietose.

Nepamirškite, kad Koncertas bus subatoje, 8 v. vakare, McCaddin Svetainėje, ant Berry street Brooklyne, 26 d. gegužės. Rep.

V. K. Račkauskas Apleidžia New Yorką.

Gerb. V. K. Račkauskas, vedęs Baltic States Banko užsienio skyrių, 11 d. balandžio padavė savo rezignaciją ir šiomis dienomis apleido banką. New Yorką apleidžia 20 d. gegužio ir ketina apsigyventi Clevelande, kur prie Ohio Lithuanian Publishing Company bus „Dirvos“ Redakcijos nariu ir biznio vedėju. Prie „Dirvos“ bus plačiai vedamas laivakorčių ir pinigų siuntimo skyrius, pačiam laikraštyje manoma padaryti paminų, kad jis pasiektų plačias minias. Be to prie „Dirvos“ perkeliama ir Amer. Lietuvių Spaudos Draugija, kuri importuoja iš Lietuvos įvairių naujausios literatūros leidinių.

Draugijų Konferencija.

Sekanti Didžiojo New Yorko liet. draugijų bei kuopų tarp-sriovinė konferencija bus gegužio 27 d., 1923 m., 2 val. po pietų, kun. Remeikos parapijos

svetainėje, So. 4-th ir Roebing st., Brooklyn, N. Y.

Šiuo tarpu draugijoms bei kuopoms į konferenciją užkvietimo laišku nebus siuntnėjami. Todel draugijos bei kuopos yra prašomos skaityti šį pranešimą oficialiu ir pasistengti atsiųsti savo atstovus į virš minėtą konferenciją.

Lietuvos Kraštų Vaduotės Komiteto

J. P. Mačiulis — sekr.

Jono Butėno Išleistuvių Vakarėlis.

Pasidarbavimu artimų p. Butėno draugų, buvo surengta jam atsisveikinimo vakarėnis, kuri įvyko „Laisvės“ svetainėje. Susirinko virš šimto p. Butėno draugų, kad palinkėjus jam laimingos kelionės.

Laikė užkandžio išpildytas programos, kuriame dalyvavo E. Aušriutė, (kuri taigpi trumpu laiku išvažiuoja Italijon), M. Česnavičiūtė, St. Vaineikis, M. Butenienė, K. B. Kraučionas, Salaveičiūtė ir patsai J. Butėnas, todėl dalyvaujant tokiam bureliui mūsų pasižymėjusių dainininkų, susirinkusių buvo labiau užganėdinti dainavimo programu, negu tam tyčia rengiamam koncerte.

Visiems dainininkams akompanavo p-lė Šaliniūtė.

Jonas Butėnas išvažiuoja Italijon 15 d. geg. laivu „Pittsburgh“, kad lavintis toliaus dainavime. Linkėtina jam laimingos kelionės ir pasiekti jo užsibriežo tikslu, kad neužilgo grįžtų Amerikon su pasaulinio dainininko laipsniu.

P—ja.

Nepamirškite „Bailaus Daktaro“.

Kai jau seniau buvo minėta „Tėvynėje“, jog gegužio 19 d., 8 val. vakare, McCaddin salėje, Brooklyne, Operetės Draugija stato scenon labai juokingą operetę „Bailus Daktaras“, todėl šiuomi dar kartą noriu priminti „Tėvynės“ skaitytojams, kad neužmirštumėt atsilankyti į šį puikų vaidinimą, kokių labai retai tegalime išvysti. Šis vaidinimas yra rengiamas kaip po benefisas p-lei H. Aušriutei, kuri artimoj ateity išvažiuoja Italijon tolimesniai lavinimui si dainavimu. Vaidinime dalyvauja apart p-lės Aušriutės ir kiti žymūs Operetės Draugijos artistai-artistės, todėl geras vaidinimas jau iš kalno užtikrintas. Tikiuosi, kad Brooklyno ir apielinkės lietuvių skaitlingai parems šį pasižymėjusių ir visų mylimos mūsų dainininkės-artistės atsisveikinimo vaidinimą.

Narys.

Lietuvos Našlaičių Pagalba Vakarėlis Pavyko.

Gegužio 9 d., Knapp Mansion salėje, Brooklyne, įvyko L. M. G. Komiteto Brooklyno skyriaus surengtas vakarėlis tikslu sušelpiti Lietuvos našlaičius, kuris pavyko gerai visais atžvilgiais. Šiame vakarėlyje apart šokių programos suvaidinta trumputis P. Bukšnaičio farsas „Margos Kelinės“, kuris nemažai prijuokino susirinkusių svečius. Svečių buvo arti dvejų šimtų, kurie linksmai praleido laiką prie puikios muzikos ir draugiškų pasikalbėjimų. Manau liks keliosdešimt dolerių Lietuvos našlaičių pagalbai. Taipgi buvo išstatyta L. M. G. Komiteto užlaikinių prieglaudų našlaičių išduonų, kuriais visi gėrėjosi, tačiau daug jų parduota, negali pasakyti, nes neteko sužinoti.

Sokikas.

„Aido“ Choro Vakarėnis.

Gegužio 12 d., McCaddin salėje, Brooklyne, „Aido“ choros statė scenon operetę „Sivija“. Iš buvusių vaidinime žmonių tenka patirti, kad vaidinimas pavykęs puseitima, tik galiausiai kad delei didelio lytaus nep-

daugiausiai publikos teatsilankė. Kadangi mūsų korespondentui neteko buti vaidinimo, todėl nežinome nei vaidintojų vardų, neigi kitų įspūdžių negalime išreikšti. Mat „Aido“ choras mūsų laikraščio korespondento niekuomet į savo vaidinimus nekviečia, todėl ir nėra kam jo vaidinimus mūsų laikraštyje tinkamai aprašinti ir įvertinti.

Grįžta Lietuvon.

Gegužio 19 d., United States Lines laivu „George Washington“ grįžta Lietuvon šio laivyno generalis atstovas Lietuvai gerb. Kastantas Norkus, kuris neseniai atvyko Amerikon biznio reikalais. Kartu su gerb. Norkum grįžta Lietuvon ir Lietuvos Operos artistai: P. Oleka, M. Leskevičius ir J. Byra, kurie jau užbaigė savo koncertų maršrutą po Amerikos lietuvių kolonijas.

Sustreikavo Siuvėjai.

Gegužio 14 d. 50,000 drabužių siuvėjų iššaukta į streiką, reikalaujant algų pakėlimo po 4 dol. į savaitę. Streikas apima apie 1,600 dirbtuvių. Unijos viršininkai tikrina, kad ši siuvėjų kova bus trumpa, kuri gali baigtis į kelias dienas.

Taipgi visuotiniu balsavimu nutarė sustreikuoti gegužio 21 d. apie 10,000 teplių ir popieruotojų, jei darbdaviai nesu tikis ligi to laiko pakelti po vieną dolerį į dieną mokesties.

Nelaimingi Atsitikimai New Yorke.

Balandžio mėnesyje New Yorko gatvėse nuo įvairių nelaimingų atsitikimų žuvo 89 žmonės ir 2,727 sužeista. Tarp jų yra 47 kukdikiai. Iš šitos skaitlinės 35 užmušta ir 779 sužeista automobilių, kuomet ejo skersai gatvę ties viduriu bloko. New York'e nelaimingi atsitikimai beveik su kiekvienu mėnesiu didėja, o automobilinei kiai su kiekvienu diena vis labiau ir labiau duksta. Ir prie ko New Yorkas prigyvens...

New Yorko Knygynas Lanckomas Skaitlingai.

Su pabaiga pereitų metų diysai New Yorko viešas knygynas turėjo 2,678,150 įvairių turinio ir įvairiomis kalbomis knygų ir visokių brošiūrų. Pereitais metais knygyną atiankė 3,142,176 žmonės, kurie naudojosi knygone esamais kuriniais.

Geriausi CIGARETAI

SEVEROS GYDUOLĖS UŽLAIKO SEIMYNOS SVEIKATA.

Tuomiožtančių išberimų vartojant

SEVERA'S ESKO

Antiseptiškas Mostfo

Vartojamas nuo niežuli, išberimų ir kitokių odinės ligos.

KAINA 50c

Klasiškite pas apšiekorius.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

KONCERTAS!

MARIONOS RAKAUSKAITĖS GERIAUSIOS LIETUVIŲ DAINININKĖS IR CHICAGOS ŽVAIGŽDĖS.

Apart M. Rakauskaitės, koncerte dalyvaus GEORGE BERSIN, Maskvos Operos dainininkas ir ELENA AUSRIUTĖ, vietinė artistė.

Įvyks Subatoje, Gegužio - May 26, 1923.

McCADDIN SVETAINĖJE, BERRY STREET, BROOKLYN, N. Y.

Pradžia 8-tą val. vakare. Bilietų Kainos: \$1.50, \$1.00 ir 75c.

Gaunama: „Tėvynėje“, „Vienybėje“, „Garse“, „Laisvėje“, pas J. Ambraziejų, S. Paužą, p. Garšvą ir kitose žymiose vietose.

Kas praleis progą — gaudinsis! Nepamirškite 26 d. Gegužės vakaro!

Kviečia Komitetas.

Bell Phone: Oregon 0883-J.
Dr. Ignotas Stankus
1210 So. Broad Street Philadelphia, Pa.
LIETUVIS DAKTARAS (gydo visokas ligas) IR CHIRURGAS (daro visokas operacijas).
OFISA VALANDAS:
Nuo 9 iki 11 A. M.
Nuo 2 iki 4 P. M.
Nuo 7 iki 8 P. M.
Nedeliomis Nuo 10 iki 3 P. M.

F. ŽIVATAS
Parduodu laivakortes geriausių garlaivių kompanijų į visas dalis svieto. Perku ir parduodu namus, farmas (Real Estate). Inšurinu (apsaugoju) namus nuo ugnies, automobilius nuo ugnies ir atsakomybės nelaimėi atsitikus.
Ofiso Adresas:
1836 N. MAIN AVE., SCRANTON, PA.

PAIN-EXPELLERIS JUMS PAGELBES!
Kuomet šaukiamasi Pain-Expellerio pagalbos, Skauamas greitai pagalba ir nesusigūmū — pranyksta. Su pirmu žnyptelėjimu reumatisko skausmo, nervus kratančio neuralgijos, kankinančio ir riedinančio ir kruvų strėnių dieglio, mojus nusipirktie šio galingo ir patikimino veikimo skaudama vietas. Tik šis Pain Expelleris turi menų INKARO vaistaženklį. Visi kiti yra pamegdžiojimais. Kaina 25c. ir 70c. aptikose arba iš
F. AD. RICHTER & CO., 104-114 South 4th St., Brooklyn, N. Y.

REIKALAVIMAI
Reikalinga bile ypaat pridaboti Pianų ir LIETUVIŠKŲ ROLŲ del player pianų Store-Krautuve. Maža mokestis, bet darbas gražus. Pili-ną ar bent pusę laiko.
Atsisaukite greitai.
JONAS B. AMBROZAITIS,
560 Grand St. (palei Lorimer St.), BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: Stag 6262.

Reikalingi prityrę ar neprityrę darbininkai prie šveitimo (buffing) ir poliravimo (polishing) prie statų naudojamų sildabrinųjų daiktų. Pastovus darbas, gera užmokestis. Nėra jokių darbininkų nesuspriptomų.
International Silver Co., 95 Silver St., Waterbury, Conn.

CUNARD
LIETUVON PER 10 DIENŲ Vienintėlis vandenis kelias Lie-tuven per Southamptoną ant Milžinų laivu.
AQUITANIA MAURETANIA BERENGARIA
Apleidžia New Yorką kas Utar-ninką. Greitas persėdimas Sout-hamptono Lietuviai ypatiskai lydi.
I PILIAVA (2ra kl. \$150.00) (3čia kl. 106.50) Karės takasai atskirai.
Keliauninkai iš Lietuvos sėda ant laivo Piliavoj važiuo-jant į Southamptoną ir ten per-sėda ant Milžinų laivu. Savaiti-nė tarnystė. Greičiausi laivai pasaulyje. Informacijas apie kai-nas ir reikalingus dokumentus del iškaino apmokamu keliaunin-ki galite gauti nuo bile agento. Pareikalaukite. Yra vienas jusų mieste arba apielinkėj.
Cunard Line,
25 Broadway,
New York.

DOVANAI! Tam, kuris mano važiuoti į Lietu- turėtas nuo laivinių kompanijų įvairias apvalytas paveltis puikias kasytes, cirkuliorius ir labai svarbius naujus pa-mokinius. Tuojaus naudokitės iš šios nebutos progos ir ra- šykite mums reikalaudami tas dovanas, o džiaugitės apšiek INTERNATIONAL TRAVEL BUREAU, Inc. (Lith. Dep.) 146 EAST 42-ND STREET, NEW YORK, N. Y.
Pinigų siuntimas. — Laivakortės. — Partraukimas giminiu

BALTIJOS-AMERIKOS LINIJA 9 Broadway, New York, N.Y.
TIESI LIETUVA KELIONE PER HAMBURGA PILIAVA ARBA LIEPOJŲ
Lietuviai važiuoja į Piliava aplenkia Lenku juostų karidora. Visa trečia klasa padalinta į kamba-rius ant 2-ju, 4-rių, 6-šių ir 8-aių lovų
Polonia geguž. 23 Lituania birž. 13
iš New Yorko, Bostono, ar Philadelphi- jos ir Hamburga \$103.50—Piliava \$106.50
— Klaipėda ir Libava \$107
iš Bostono per Fall River Line: iš Phila- delphijos gelžkelio ir New Yorka
Delei laivakorčių kreipkitės prie savo agento

Išsirašykite 1923 Metams TRIMITA

„TRIMITAS“ yra nepartinis savaitinis laikraštis, Šaulių Sa- jungos leidžiamas. Jame gyvdenami visų tikru Lietuvos piliečių bendrieji reikalai ir klausimai. Iš plačios savaitės įvykių apžvalgos „Trimitas“ skaitytojas, kitų laikraščių ne- skaitydamas, gali pakankamai apsispažinti su Lietuvos gy- venimo ir pasaulinės politikos svarbesniais įvykiais. „Tri- mitas“ drąsiai kovoja prieš visokius Lietuvos išgamas, iš- naudotojus ir nepriklausomybės priešus.

„TRIMITE“ dedama šiaip gražių apysakėlių, istorinių ivy- kių ir įžymiųjų žmonių gyvenimo aprašymų, straipsnių, ei- šių, retų atsitikimų ir mokslinių išradimų paminėjimų, pla- čiai rašoma apie sportą ir tt.

„TRIMITAS“ rašomas lengva ir mažamoksliams lengvai su- prantama kalba. Ypač jaunuomenei „Trimitas“ atnečias buti tikru draugu ir patarėju jos organizacianiam. Tėvynės gynime, visuomeniniam ir kulturiniam darbe.

„TRIMITAS“ eina kas savaitė 32 puslapių knygelėmis. Jo kai- na Lietuvoje — metams 7 lit. 50 centų; pusmečiui 4 litai; trims mėnesiams 2 lit. 25 cent., atskiras numeris 20 centu. Amerikoje: metams 1 dol. 50 cent., pusmečiui 80 cent. At- skiras numeris 5 cent.

Amerikos Lietuviai! Užsakykite „Trimita“ sau Amerikoje ir savo giminėms bei pažistamiems Lietuvoje Amerikoje „Trimita“ galima užsisakyti: 1) per L. Šaulių Atstova. Adr. A. Zemaitis, 3251 So. Halsted St., Chicago, Ill. 2) per Pr. Norvydą, 38 Park Row (Room 816) New York City. 3) L. Šaulių Rėmėjų Burių Valdybose ten kur jos yra susidare.

„TRIMITO“ Redakcijos ir Administracijos adresas Kaunas, Laisvės Alėja Nr. 26.

Biznieriai Garsinkitės „TĖVYNĖJE“.

STEBUKLINGAS KALENDORIŠKAS LAIKRODĖLIS,

Kuris parodo valandas, minutes, dienas, savaites, kuris mėnesis, mėnesio dieną ir permainas. Tai yra kas stebėtino ir toks laikrodėlis turėtų yra didelis parankumas visam amžiui. Lukštaito laikrodėlio yra gražūs ir labai tvirti, 7 akmenų, mechanizmas geriausio plieno ir nikelio, laika laiko gerai ir gva- rantuotas ant 20 metų. Kiekvienam, kas tik pama- to tas laikrodėlis patinka. Vertas užsimerkus \$15.00, o mes parduosime fabriko kaina už \$8.95 ir prie- duodam, kuris perka laikrodėlį, mašinėlę duka- vot laišku (typewriter), kuri yra graži ir tvirta.

Turi visas raides, numerius ir visus ženklus ir ant jos kožnas gali drakavoti, kaip ant brangios mašinos. Ji parduoda po \$5.00 ir brangiau, o pas mus gauna DYKAI, kas perka laikrodėlį. Užtikrinam kiekvienam užganėdintą arba gąžinam pinigų. Priešiusk 25c. rankpinigių, o kitus užmokėsi kada viską atneš į jusų namus Adresas:

PRACTICAL SALES COMPANY, 1219 North Irving Ave., Dept. 304 Chicago, Ill.

VIENYBĖS AGENTURA.
Keliauk Lietuvon ir iš Lietuvos per Vienybės Agentūrą. Vienybė parduoda laivakortes ant visų greitų laivų ir pa- rupina keleiviams reikalingus popierus sugrįžimui Amerikon. Vienybė prigelbės jums atsimti savo gimines iš tėvynės ir suteiks reikalingą patarnavimą kelionės reikaloms. Vienybės Agentura siunčia pinigų ir visas svieto dalis; parduoda čekius, draftus ir išmoka pinigų kabelgramomis Lietuvoje. Reikalauk Vienybės Kelionės Knygelės, kurioje rasite ap- rašyta kelionės reikalus ir smulkiai nurodyta kaip galima atsi- imti gimines iš Lietuvos. Kelionės knygelė Visiem dovana! Adresuokite: „V I E N Y B Ė“, 193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

SIŪSKIT PER NAUJIENAS PINIGUS LIETUVON

To prašo Lietuvos žmonės ir taip pataria Lietuvos bankai

NAUJIENOS
1739 S. Halsted St. Chicago Ill.